

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (sedmo vijeće)

14. srpnja 2021.*

„Javna služba – Osoblje ECDC-a – Uznemiravanje – Članak 12.a Pravilnika o osoblju –
Zahtjev za pomoć – Opseg obveze pružanja pomoći – Članak 24. Pravilnika o osoblju –
Otkaz počinitelja prijavljenih ponašanja – Nepokretanje stegovnog postupka – Članak 86.
Pravilnika o osoblju – Odgovor na zahtjev za pomoć – Tužba za poništenje – Akt koji
negativno utječe – Povreda prava na saslušanje – Nedostatak u obrazloženju –
Uskraćivanje pristupa izvješću o istrazi i drugim dokumentima – Članak 41. Povelje o temeljnim
pravima – Odgovornost”

U predmetu T-65/19,

AI, kojeg zastupaju L. Levi i A. Champetier, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC), koji zastupaju J. Mannheim i
A. Iber, u svojstvu agenata, uz asistenciju D. Waelbroeck i A. Duron, odvjetnika,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 270. UFEU-a kojim se traži, s jedne strane, poništenje
ECDC-ovih odluka od 18. svibnja, 20. lipnja i 26. listopada 2018. donesenih kao odgovor na
tužiteljev zahtjev za pomoć zbog uznemiravanja kao i na njegov zahtjev za pristup određenim
dokumentima te, s druge strane, naknada štete koju je pretrpio,

OPĆI SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: R. da Silva Passos, predsjednik, L. Truchot i M. Sampaio Pocar (izvjestitelj), suci,

tajnik: S. Spyropoulos, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 1. listopada 2020.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

I. Okolnosti spora

- 1 Tužitelja, osobu AI, zaposlio je Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) dana [povjerljivo]¹.
- 2 Tužitelj je 20. lipnja 2017. podnio zahtjev za pomoć (u daljnjem tekstu: prvi zahtjev za pomoć) u smislu članka 24. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), koji se odnosio na djela uznemiravanja koje je navodno počinio načelnik njegova odjela, osoba A (u daljnjem tekstu: načelnik odjela). Nakon što je detaljno opisao te činjenice, tužitelj je postavio sljedeći zahtjev:

„Bio bih vam zahvalan na pomoći da se okonča ta situacija koja mi uzrokuje velike neugodnosti te bih vam također bio zahvalan ako biste provjerili je li to ponašanje, za koje smatram da se ponavlja i koje je prema meni agresivno i nekorektno, slučaj uznemiravanja.”
- 3 Tužitelj je 14. srpnja 2017. podnio obrazac s informacijama kojim je dopunio svoj prvi zahtjev za pomoć.
- 4 ECDC je prvi zahtjev za pomoć dostavio Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) 7. kolovoza 2017. Nakon više razmijenjenih dopisa s ECDC-om, načelnica odjela 0.1 OLAF-a poslala je 27. rujna 2017. obavijest direktorici ECDC-a (u daljnjem tekstu: direktorica). U toj je obavijesti bilo navedeno da OLAF nije pokrenuo istragu o istim činjenicama, da je uzeo u obzir činjenicu da će ECDC provesti vlastitu istragu i da u tim okolnostima neće sam pokrenuti istragu.
- 5 Direktorica je 28. rujna 2017. ovlastila osobu B, bivšeg dužnosnika Europske komisije, za provođenje istrage o ponašanjima načelnika odjela koja su prijavili tužitelj i drugi član osoblja ECDC-a, osoba C, koji je također podnio zahtjev za pomoć.
- 6 Dopisom od istog dana direktorica je obavijestila tužitelja o pokretanju istrage nakon prvog zahtjeva za pomoć i imenovanju istražitelja. Također mu je navela da će „[nakon] primitka izvješća [osobe B] donijeti odluku o tom pitanju”.
- 7 Istražitelj je prvi put saslušao tužitelja 9. listopada 2017.
- 8 Tužitelj je 26. listopada 2017. uspostavio kontakt s direktoricom kako bi je obavijestio o određenim ponašanjima načelnika odjela, sličnim onima prethodno iznesenima u njegovu prvom zahtjevu za pomoć, do kojih je došlo na radnom sastanku održanom dan prije. Tužitelj je direktoricu obavijestio da se osjeća ranjivo i zabrinuto uoči sastanka predviđenog za istu večer, također u prisutnosti načelnika odjela. U tom kontekstu tužitelj je zatražio da ga se oslobodi zadaća u okviru kojih je bio u kontaktu s načelnikom odjela.
- 9 Direktorica je odgovorila elektroničkom poštom istog dana, navodeći da je reorganizirala svoj raspored kako bi mogla biti prisutna na idućem sastanku koji je zabrinjavao tužitelja. Nakon tog sastanka, tužitelj i direktorica imali su prvi razgovor kako bi utvrdili zadatke koji podrazumijevaju izravan kontakt između njega i načelnika odjela te su se dogovorili da idućih dana zajedno razmotre privremeno rješenje organizacije tužiteljeva rada do završetka istrage.

¹ Ispušteni povjerljivi podaci

- 10 U okviru tog razmišljanja tužitelj je direktorici u pisanom obliku dostavio niz mogućnosti za ublažavanje opasnosti od uznemiravanja. Među mogućnostima koje su navedene „bez posebnog redoslijeda” tužitelj je predložio „privremeno prenošenje odgovornosti odjelne hijerarhije [...] na drugog načelnika odjela” ili „pokušaj izbjegavanja kontakta putem odmora, rada na daljinu i fleksibilnog radnog vremena”.
- 11 Dana 30. listopada 2017. održan je sastanak između tužitelja i direktorice, nakon kojeg mu je ona u poruci elektroničke pošte od 7. studenoga 2017. predložila da odabere sustav povremenog rada na daljinu u razdoblju duljem od uobičajeno predviđenog, počevši od 9. studenoga 2017. Kako bi osigurao svoju prisutnost na već dogovorenim sastancima i organizirao rad svojeg tima, tužitelj je naposljetku odgodio početak sustava rada na daljinu za 13. studenoga 2017.
- 12 Tužitelj je 25. studenoga 2017. održao drugi sastanak s istražiteljem, ovaj put telefonskim putem, tijekom kojeg mu je opisao ponašanje načelnika odjela na sastanku 25. listopada 2017. i njegovu naknadnu korespondenciju s direktoricom, kako je navedeno u točkama 8. do 11. ove presude.
- 13 Tužitelj je 13. prosinca 2017. okončao svoje razdoblje povremenog rada na daljinu. Istog je dana načelnik odjela uzeo dopust do kraja 2017. Tužitelj je pak koristio dopust početkom 2018. te je nastavio s aktivnosti 9. siječnja 2018.
- 14 Osoba B podnijela je 21. siječnja 2018. izvješće direktorici (u daljnjem tekstu: izvješće o istrazi).
- 15 Nakon što je ostao na svojem radnom mjestu tijekom siječnja 2018., načelnik odjela otišao je na bolovanje i zamijenjen je na svojim dužnostima od 31. siječnja 2018.
- 16 Tužitelj je 13. ožujka 2018. na temelju članka 41. stavka 2. točke (b) Povelje Europske unije o temeljnim pravima zatražio pristup izvješću o istrazi, uključujući njegove zaključke i preporuke.
- 17 Bolovanje načelnika odjela završilo je 3. travnja 2018. Na taj datum nije preuzeo svoje ranije dužnosti, već je bio zadužen za poslove koje mu je izravno povjeravala i nadzirala direktorica i koji nisu imali nikakvu hijerarhijsku vezu s tužiteljem.
- 18 Odlukom od 6. travnja 2018., u odgovoru na tužiteljev zahtjev od 13. ožujka 2018. (vidjeti točku 16. ove presude), direktorica mu je odbila pristup izvješću o istrazi zbog toga što postupak koji je pokrenut nakon prvog zahtjeva za pomoć nije bio završen. Osim toga, prema njezinu mišljenju, pravo svake osobe na pristup svojem spisu, predviđeno u članku 41. stavku 2. Povelje o temeljnim pravima, omogućuje zaštitu njezinih prava na obranu kada odluka negativno utječe na njezine interese.
- 19 Načelnik odjela i direktorica održali su sastanak 6. travnja 2018. tijekom kojeg ga je ona usmeno obavijestila o ishodu istrage.
- 20 Dopisom od 10. travnja 2018. tužitelj je podnio novi zahtjev za pomoć (u daljnjem tekstu: drugi zahtjev za pomoć). U tom je zahtjevu naveo činjenicu da je načelnik odjela stupio u kontakt s više članova osoblja ECDC-a tijekom i nakon sastavljanja izvješća o istrazi kako bi im objasnio da su informacije koje je tužitelj naveo u svojem prvom zahtjevu za pomoć bila pretjerivanja zbog nezadovoljstva zaposlenika. Tužitelj je također naglasio da se načelnik odjela vratio u ured i da ga stoga može i dalje klevetati ili nastaviti uznemiravati.

21. Dopisom od 16. travnja 2018. tužitelj je po drugi put zatražio pristup izvješću o istrazi na temelju članka 41. Povelje o temeljnim pravima, ali i na temelju članka 13. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL 2001., L 8, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 34., str. 6.) i Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.).
22. Drugi sastanak između direktorice i načelnika odjela zakazan je za 16. travnja 2018., kako bi mu se omogućilo da se formalno očituje o izvješću o istrazi, koje mu je u međuvremenu dostavljeno. Na zahtjev načelnika odjela, kako bi mu se omogućilo da pripremi svoja usmena očitovanja, taj je sastanak odgođen za 2. svibnja 2018.
23. Odlukom od 8. svibnja 2018., pristup izvješću o istrazi koji je zatražio tužitelj (vidjeti točku 21. ove presude) ponovno je odbijen uz obrazloženje, s jedne strane, da još nije donesena nikakva odluka koja negativno utječe na njega i, s druge strane, zbog toga što nije utvrđena potreba otkrivanja osobnih podataka koji se odnose na načelnika odjela, druge članove osoblja ECDC-a kao i vanjske osobe. Osim toga, zahtjev za pristup na temelju Uredbe br. 45/2001 proslijeđen je ECDC-ovu službeniku za zaštitu podataka.
24. Treći sastanak između direktorice i načelnika odjela održan je 15. svibnja 2018., na kojem ju je on obavijestio o namjeri da raskine svoj ugovor na temelju članka 47. točke (c) podtočke i. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, u verziji koja se primjenjuje na spor (u daljnjem tekstu: Uvjeti zaposlenja).
25. Dopisom od 15. svibnja 2018., koji je sastavljen odmah nakon tog sastanka, načelnik odjela dao je otkaz „u interesu službe”.
26. Dopisom od 16. svibnja 2018. upućenim načelniku odjela direktorica ECDC-a prihvatila je njegov otkaz. U tom dopisu direktorica je, kao prvo, navela da je istražitelj zaključio da se, prema njegovu mišljenju, tužiteljev prvi zahtjev za pomoć i sličan zahtjev koji je podnio drugi član ECDC-ova osoblja mogu prihvatiti. Kao drugo, direktorica je podsjetila na očitovanja načelnika odjela. Prema njegovu mišljenju, tijekom istrage nije poštovano načelo pretpostavke nedužnosti, izvješće o istrazi sadržavalo je nekoliko činjeničnih pogrešaka, određene osobe uključene u istragu mogle su postupati u zloj vjeri i njegova namjera nikad nije bila naštetiti nekomu, nego djelovati u interesu ECDC-a. Kao treće, direktorica je navela da je u izvješću o istrazi utvrdila nekoliko činjeničnih pogrešaka i da je načelnik odjela imao pravo postupati u pogledu određenih problema s učinkom nekoliko članova svojeg odjela. Direktorica je, međutim, smatrala, nakon što je pročitala izvješće o istrazi i teške optužbe koje su iznesene protiv njega, uključujući iskaze svjedoka, da je način upravljanja načelnika odjela uzrokovao neopravdan stres i neopravdanu napetost kod osoblja. U tim okolnostima direktorica je navela da se više ne može uspostaviti odnos povjerenja između ECDC-a i načelnika odjela te da namjerava raskinuti njegov ugovor u skladu s člankom 47. točkom (c) podtočkom i. Uvjeta zaposlenja. Međutim, nakon što je saznala da je načelnik odjela u međuvremenu dao otkaz, direktorica ga je prihvatila sljedećim riječima:

„Međutim, sada ste dali otkaz, što u praksi znači da će zadnji dan vaše službe biti prije stvarnog datuma prestanka zaposlenja, pa zaključujem da je u interesu službe prihvatiti vaš otkaz od 15. svibnja. Vaš otkazni rok iznosi deset mjeseci, što znači da će zadnji dan vaše službe biti 15. ožujka 2019.

Kao što smo o tome raspravili i dogovorili se na našem sastanku, tijekom otkaznog roka radit ćete od kuće na zadaćama koje ću vam ja dodijeliti.

Tijekom otkaznog roka morate djelovati u skladu sa svojom obvezom lojalnosti prema ECDC-u, u skladu s člankom 11. Pravilnika o osoblju.”

- 27 Direktorica je 18. svibnja 2018. tužitelju uputila dopis čiji je predmet bio njegov prvi zahtjev za pomoć (u daljnjem tekstu: prva pobijana odluka). Taj dopis glasio je kako slijedi:

„Nakon mogeg dopisa od 28. rujna 2017. u kojem vas obavještavam o pokretanju istrage nakon vašeg [prvog] zahtjeva za pomoć zbog uznemiravanja koje je izvršio [...] načelnik odjela [...], sada vas moram informirati o zaključenju istrage i o postupku koji se na nju odnosi. Potkraj siječnja primila sam izvješće vanjskog istražitelja, [osobe B]. Rezultat istrage preuzima vaše navode, kao i one drugog podnositelja pritužbe, koji je također potkrijepljen brojnim iskazima svjedoka. Istražitelj zaključuje da se, prema njegovu mišljenju, dvije pritužbe zbog uznemiravanja mogu prihvatiti.

Kao što znate, [načelnik odjela] bio je odsutan prvi dio godine te sam stoga mogla tek sada okončati postupak. Dostavila sam [načelniku odjela] zaključke izvješća o istrazi u travnju, nakon što se vratio u ured, te sam mu, u skladu s postupkom, dala priliku da iznese svoje stajalište o ishodu istrage.

Nakon čitanja izvješća i nakon što sam uzela u obzir informacije kojima raspolazem, došla sam do zaključka da su postojali elementi uznemiravanja. Osim toga, mogu utvrditi da izvješće sadržava nekoliko činjeničnih pogrešaka. Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da je [načelnik odjela] u svojoj ulozi trebao djelovati u pogledu određenih pitanja, ipak smatram da su način na koji je postupao u pogledu tih poteškoća i način njegova upravljanja uzrokovali neopravdan stres i napetost kod osoblja. Stoga sam razmatrala odgovarajuće mjere, ali je u međuvremenu [načelnik odjela] dao otkaz na svoje radno mjesto i neće se više pojaviti u uredu. Uzimajući u obzir njegov raniji izostanak i daljnje preraspoređivanje u ured direktorice te s obzirom na to da je dao otkaz, nadam se da je vaš [prvi] zahtjev za pomoć zadovoljen i da situacija koja vas je uznemiravala više ne postoji.”

- 28 Načelnik odjela podnio je 29. svibnja 2018. zahtjev za pomoć zbog otkrivanja povjerljivih informacija o istrazi do kojeg je došlo u švedskim medijima kao i anonimnih prijetnji koje je primio. Taj je zahtjev doveo do pokretanja upravne istrage tijekom koje je tužitelj saslušan.
- 29 Dopisom od 30. svibnja 2018. tužitelj je po treći put zatražio pristup izvješću o istrazi te je u tom zahtjevu također obuhvatio sve dokumente na temelju kojih je direktorica ECDC-a donijela prvu pobijanu odluku, uključujući one na temelju kojih je smatrala da izvješće o istrazi sadržava „nekoliko činjeničnih pogrešaka” (u daljnjem tekstu: sporni zahtjev za pristup). Navedeni zahtjev podnesen je na temelju članka 41. Povelje o temeljnim pravima. Tužitelj smatra da je taj pristup bio nužan s obzirom na prvu pobijanu odluku i ključan s obzirom na njegov drugi zahtjev za pomoć. Tužitelj je u istom dopisu zatražio više pojašnjenja o ugovornom položaju načelnika odjela nakon njegova otkaza, spomenutom u prvoj pobijanoj odluci.
- 30 Dopisom od istog dana nakon odluke od 8. svibnja 2018. (vidjeti točku 23. ove presude), tužitelj je podnio ponovni zahtjev za pristup izvješću o istrazi na temelju članka 7. stavka 2. Uredbe br. 1049/2001.

- 31 Dopisom od 20. lipnja 2018. upućenim tužiteljevim savjetnicima (u daljnjem tekstu: druga pobijana odluka) direktorica je odbila sporni zahtjev za pristup, naveden u točki 29. ove presude, na sljedeći način:

„Naveli ste da se zahtjev [vašeg klijenta] temelji na činjenici da se smatra oštećenim [prvom] [pobijanom] odlukom, koja mu je dostavljena dopisom od 18. svibnja 2018. Nakon što sam formalno ocijenila iznesene argumente, ne vidim kako bi postojao utjecaj na interes vaše stranke jer nisam odbila [prvi] zahtjev za pomoć kao neosnovan. Osim toga, vašem klijentu je omogućeno da iznese svoje stajalište tijekom istrage. Ni [drugi] zahtjev za pomoć [...] koji je vaš klijent podnio 10. travnja 2018. ne može opravdati takav zahtjev jer u vezi s tim zahtjevom još nije donesen nikakav zaključak.

Slijedom toga, ostajem pri zaključku da pristup izvješću i drugim dokumentima nije potreban na temelju članka 41. Povelje [o temeljnim pravima].

Vjerujem da je taj zaključak u skladu sa sudskom praksom [Unije], prema kojoj se u svrhu tumačenja dosega prava obrane situacija u postupku istrage pokrenutom povodom zahtjeva za pomoć zbog uznemiravanja koje izvršava član osoblja ni u kojem slučaju ne može izjednačiti s istražnim postupkom koji je pokrenut protiv tog člana. U sličnim slučajevima pravo na pristup spisu koje se temeljilo na Povelji o temeljnim pravima odbijeno je podnositeljima pritužbe iako je zaključeno da se ne može utvrditi postojanje uznemiravanja.”

- 32 Dopisom od istog dana (u daljnjem tekstu: drugi dopis od 20. lipnja 2018.) direktorica je odgovorila na ponovni zahtjev za pristup izvješću o istrazi podnesen 30. svibnja 2018. na temelju Uredbe br. 1049/2001 (vidjeti točku 30. ove presude) i na tužiteljev zahtjev podnesen 16. travnja 2018. na temelju Uredbe br. 45/2001 (vidjeti točku 21. ove presude). U tom dopisu direktorica je zaključila da je tužitelj mogao, s jedne strane, na licu mjesta izvršiti uvid u verziju izvješća o istrazi koja nije povjerljiva i, s druge strane, primiti dokument koji sadržava njegove osobne podatke koji su mu stavljani na raspolaganje u skladu s člankom 13. Uredbe br. 45/2001.
- 33 Tužitelj je 2. srpnja 2018. na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju podnio žalbu protiv prve i druge pobijane odluke. U toj je žalbi postavio zahtjev za naknadu neimovinske štete koja mu je prouzročena potpunim nepriznavanjem njegova statusa žrtve, nedonošenjem stegovne sankcije protiv načelnika odjela i nedonošenjem zaštitne mjere povodom njegova prvog zahtjeva za pomoć. Ta je šteta bila pogoršana, među ostalim, odbijanjem pristupa izvješću o istrazi. Tužitelj je pojasnio da je „šteta koja je izravna posljedica uznemiravanja i ECDC-ove pogreške jer [nije] osigurao uvjete rada koji su u skladu s pravilima dostojanstva, zdravlja i sigurnosti obuhvaćena zasebnim zahtjevima”.
- 34 Dopisom od 7. rujna 2018. direktorica je obavijestila tužitelja, nakon što je ispitala određene članove osoblja, da ne postoji nikakav dokaz koji potvrđuje navode koje je iznio u drugom zahtjevu za pomoć (vidjeti točku 20. ove presude) te ga je odbila.
- 35 Tužitelj je 12. rujna 2018. na licu mjesta mogao pregledati inačicu izvješća o istrazi koja nije povjerljiva. Potpisao je popis prisutnosti, pri čemu je rukom napisao da osporava uvjete pristupa tom izvješću.

- 36 Tužitelj i četiri druga člana osoblja ECDC-a podnijeli su 11. listopada 2018. zahtjev za naknadu štete na temelju članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju, tražeći naknadu neimovinske i imovinske štete koju su pretrpjeli zbog ECDC-ova nečinjenja između 2012. i 2018. u odnosu na postupanje načelnika odjela prema njima.
- 37 Dopisom od 26. listopada 2018. (u daljnjem tekstu: odluka o odbijanju žalbe) direktorica je odbila tužiteljevu žalbu od 2. srpnja 2018. (vidjeti točku 33. ove presude). Najprije, direktorica je osporila dopuštenost žalbe, tvrdeći da prva pobijana odluka ne predstavlja akt koji negativno utječe na tužitelja. Nadalje, tvrdila je da ponašanje načelnika odjela nije bilo umanjivano u toj odluci. Direktorica je pojasnila da je „zbog težine ponašanja [načelnika odjela] [bila] predvidjela odgovarajuće mjere za upravljanje ishodom izvješća o istrazi”. Također je podsjetila na to da se prvim tužiteljevim zahtjevom za pomoć nastoji „okončati situacija i provesti istraga o navodnim činjenicama”. Opisala je i zaštitne mjere poduzete u odnosu na tužitelja prije donošenja prve pobijane odluke. Osim toga, navela je da je prihvatila otkaz načelnika odjela „u interesu službe”. Usto, direktorica je istaknula da je tužitelj 12. rujna 2018. mogao pregledati inačicu izvješća o istrazi koja nije povjerljiva. Prema njezinu mišljenju, potpuni pristup izvješću nije mu bio odobren zbog zaštite povjerljivosti razgovora sa svjedocima i sa samim načelnikom odjela, osjetljive prirode problema i potrebe očuvanja mogućnosti ECDC-a da provede istrage. Naposljetku, direktorica je odbila zahtjev za naknadu štete koji je postavljen u žalbi.
- 38 Tužitelj je 21. studenoga 2018. podnio pritužbu Europskom ombudsmanu u vezi s drugim dopisom od 20. lipnja 2018., navedenim u točki 32. ove presude.
- 39 Tužitelj je 5. prosinca 2018. podnio žalbu na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju protiv dopisa od 7. rujna 2018. u vezi s drugim zahtjevom za pomoć (vidjeti točku 34. ove presude).
- 40 Direktorica je 11. veljače 2019. u cijelosti odbila zahtjev za naknadu štete naveden u točki 36. ove presude.
- 41 Dopisom od 6. ožujka 2019. direktorica je, nakon tužiteljeve žalbe od 5. prosinca 2018., povukla dopis od 7. rujna 2018. kojim se odbija drugi zahtjev za pomoć (vidjeti točku 34. ove presude).
- 42 Dopisom od 15. ožujka 2019. direktorica je tužitelju dostavila sažetak izjava različitih svjedoka saslušanih nakon drugog zahtjeva za pomoć te ga je pozvala na razgovor, održan 25. ožujka 2019.
- 43 Načelnik odjela je 15. ožujka 2019. konačno napustio ECDC, nakon otkaznog roka.
- 44 Dopisom od 5. travnja 2019. direktorica je obavijestila tužitelja da je, u nedostatku razloga kojim bi se opravdalo detaljno ispitivanje činjenica iz drugog zahtjeva za pomoć, odlučila odbiti taj zahtjev.
- 45 Odlukom od 6. lipnja 2019. Ombudsman je smatrao da ECDC nije loše upravljao time što je u drugom dopisu od 20. lipnja 2018. tužitelju dao samo djelomičan pristup izvješću o istrazi.

II. Postupak i zahtjevi stranaka

- 46 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 5. veljače 2019. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.

- 47 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 12. veljače 2019. tužitelj je zatražio zaštitu identiteta u skladu s člankom 66. Poslovnika Općeg suda. Odlukom od 30. travnja 2019. Opći sud prihvatio je taj zahtjev.
- 48 Odlukom od 21. listopada 2019. predsjednik Općeg suda na temelju članka 27. stavka 3. Poslovnika dodijelio je predmet novom sucu izvjestitelju, raspoređenom u sedmo vijeće.
- 49 Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud (sedmo vijeće) odlučio je 26. svibnja 2020. otvoriti usmeni dio postupka.
- 50 Rješenjem od 19. lipnja 2020. Opći sud je, na temelju članka 91. točke (c) i članka 104. Poslovnika, naložio ECDC-u da podnese dokumente kojima je drugom pobijanom odlukom bio odbijen pristup. Ti dokumenti proslijeđeni su Općem sudu 27. kolovoza 2020. i nisu dostavljeni tužitelju, u skladu s člankom 104. Poslovnika.
- 51 Opći sud je 24. lipnja 2020., na prijedlog suca izvjestitelja, u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih člankom 89. Poslovnika postavio nekoliko pisanih pitanja strankama te je zatražio podnošenje određenih dokumenata. Stranke su postupile u skladu s tim mjerama u za to određenom roku.
- 52 Izlaganja stranaka i njihovi odgovori na pitanja koja je postavio Opći sud saslušani su na raspravi održanoj 1. listopada 2020.
- 53 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi prvu i drugu pobijanu odluku i, prema potrebi, odluku o odbijanju žalbe;
 - naloži naknadu pretrpljene neimovinske štete, koja je procijenjena *ex æquo et bono* na iznos od 40 000 eura;
 - naloži ECDC-u snošenje troškova.
- 54 ECDC od Općeg suda zahtijeva da:
- odbaci tužbu kao djelomično nedopuštenu i u cijelosti je odbije kao neosnovanu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

III. Pravo

A. Predmet tužbe

- 55 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da, osim poništenja prve i druge pobijane odluke, „prema potrebi” poništi odluku o odbijanju žalbe.
- 56 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, zahtjev za poništenje koji je formalno podnesen protiv odluke o odbijanju žalbe ima za učinak osporavanje pred Općim sudom akta protiv kojeg je podnesena žalba kad on, kao takav, nema autonoman sadržaj (vidjeti presudu od 13. srpnja 2018., Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, t. 63. i navedenu sudsku praksu).

- 57 Međutim, kada odluka o odbijanju žalbe ima doseg različit od dosega akta protiv kojeg je podnesena ta žalba, osobito kada se njome mijenja prvotna odluka ili kada se njome preispituje tužiteljev položaj s obzirom na nove pravne i činjenične elemente koji bi, da su nastali ili su bili poznati nadležnom tijelu prije donošenja prvotne odluke, bili uzeti u obzir, Opći sud može posebno odlučiti o zahtjevima koji su formalno podneseni protiv odluke o odbijanju žalbe (vidjeti presudu od 19. prosinca 2019., ZQ/Komisija, T-647/18, neobjavljenu, EU:T:2019:884, t. 36. i navedenu sudsku praksu).
- 58 U ovom slučaju odluka o odbijanju žalbe ne potvrđuje samo drugu pobijanu odluku jer je direktorica zauzela stajalište o novim elementima koji su nastali nakon njezina donošenja i nakon datuma žalbe. Naime, što se tiče dokumenata kojima je pristup bio odbijen drugom pobijanom odlukom, direktorica je utvrdila da je tužitelj mogao konačno na licu mjesta 12. rujna 2018. pregledati verziju izvješća o istrazi koja nije povjerljiva, kao i ishoditi, na temelju članka 13. Uredbe br. 45/2001, dokument koji sadržava njegove osobne podatke.
- 59 U tim okolnostima valja odlučiti o zahtjevu za poništenje kako prve i druge pobijane odluke tako i odluke o odbijanju žalbe.
- 60 Osim toga, u odluci o odbijanju žalbe pojašnjavaju se određeni razlozi iz prve i druge pobijane odluke. S obzirom na prvu pobijanu odluku, njome se priznaje „ozbiljnost” ponašanja načelnika odjela i osobito pojašnjavaju okolnosti koje su direktoricu navele da „u interesu službe” prihvati njegov otkaz. S obzirom na drugu pobijanu odluku, njome se dodaje da tužitelju nije odobren potpuni pristup izvješću o istrazi zbog zaštite povjerljivosti razgovora sa svjedocima i samim načelnikom odjela, osjetljive prirode problema i potrebe očuvanja mogućnosti ECDC-a da provede istrage. Slijedom toga, uzimajući u obzir razvoj prethodnog postupka, to dodatno obrazloženje treba uzeti u obzir i za ispitivanje zakonitosti prve i druge pobijane odluke jer se smatra da se to obrazloženje poklapa s potonjima (vidjeti u tom smislu presudu od 9. prosinca 2009., Komisija/Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, t. 55. i 56. i navedenu sudsku praksu).

B. Zahtjevi za poništenje

1. Zahtjev za poništenje prve pobijane odluke

- 61 Tužitelj ističe tri tužbena razloga u prilog svojem zahtjevu za poništenje prve pobijane odluke, kako je dopunjen odlukom o odbijanju žalbe. Prvi tužbeni razlog temelji se na povredi prava na saslušanje, drugi na povredi obveze obrazlaganja, a treći u bitnome na povredi članaka 24. i 86. Pravilnika o osoblju.
- 62 ECDC zahtijeva od Općeg suda da taj zahtjev za poništenje proglašiti očito nedopuštenim jer ne postoji akt kojim se nanosi šteta tužitelju. Podredno od Općeg suda zahtijeva da odbije tri tužbena razloga kao neosnovana.

a) Uvodna razmatranja

- 63 Najprije valja podsjetiti na obveze uprave kada je dužnosnik ili službenik podnio zahtjev za pomoć.

- 64 Kada se tijelu za imenovanje ili, ovisno o slučaju, tijelu nadležnom za sklapanje ugovora o radu u instituciji podnese, na temelju članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju, zahtjev za pomoć u smislu njegova članka 24., ono mora, u skladu s obvezom pružanja pomoći i u slučaju postojanja događaja koji je nespojiv s redom i nesmetanošću službe, intervenirati svim potrebnim snagama i odgovoriti brzinom i pažnjom koje zahtijevaju okolnosti konkretnog slučaja kako bi se utvrdile činjenice i, kada se utvrdi uzrok, pronašla prikladna rješenja. U tu svrhu dovoljno je da dužnosnik ili službenik koji od svoje institucije traži zaštitu dostavi *prima facie* dokaz o stvarnosti napada za koje tvrdi da ih je pretrpio. U slučaju postojanja takvih elemenata, na instituciji o kojoj je riječ jest da poduzme odgovarajuće mjere, osobito da provede upravnu istragu kako bi utvrdila činjenice koje su dovele do pritužbe, u suradnji s njezinim podnositeljem i, s obzirom na rezultate istrage, donese mjere koje je potrebno donijeti, poput pokretanja stegovnog postupka protiv osobe na koju se odnosi žalba ako uprava slijedom upravne istrage zaključi da postoji uznemiravanje (vidjeti presudu od 3. listopada 2019., DQ i dr./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, t. 80. i navedenu sudsku praksu).
- 65 Dužnost pružanja pomoći iz članka 24. Pravilnika o osoblju nalaže pravodobno obavješćavanje podnositelja zahtjeva za pomoć o ishodu njihova zahtjeva. Osobito, ako je pokrenut stegovni postupak, podnositelj zahtjeva za pomoć mora biti obaviješten o prirodi i težini izrečene sankcije (vidjeti u tom smislu presudu od 3. listopada 2019., DQ i dr./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, t. 108. i navedenu sudsku praksu). Osim toga, ako postoji zahtjev za pomoć u vezi s navodnim aktima uznemiravanja, svaka odluka uprave o postojanju ili nepostojanju tih akata mora biti brza, izričita i obrazložena (vidjeti u tom smislu presudu od 5. prosinca 2000., Campogrande/Komisija, T-136/98, EU:T:2000:281, t. 58.).
- 66 Osim toga, valja istaknuti da eventualno priznanje tijela za imenovanje nakon upravne istrage da je postojalo uznemiravanje može samo po sebi imati povoljan učinak u terapijskom procesu oporavka žrtava te ga one mogu k tomu upotrijebiti za eventualnu tužbu pred nacionalnim sudom (vidjeti presudu od 13. srpnja 2018., Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, t. 59. i navedenu sudsku praksu).
- 67 Dopuštenost zahtjeva za poništenje prve pobijane odluke i njegovu osnovanost valja ispitati s obzirom na ta razmatranja.

b) Dopusštenost

- 68 Bez formalnog isticanja prigovora djelomične nedopuštenosti tužbe, ECDC ističe da je zahtjev za poništenje prve pobijane odluke očito nedopušten. Prema ECDC-ovu mišljenju, upravna istraga nije bila zaključena bez poduzimanja daljnjih mjera. Za razliku od drugih slučajeva ispitanih u sudskoj praksi, u ovom slučaju nije bilo odbijanja pritužbe. Naprotiv, prvi tužiteljev zahtjev za pomoć kojim je tražio pomoć da se okonča situacija i ispita ponašanje načelnika odjela bio je u cijelosti prihvaćen.
- 69 Najprije, prema ECDC-ovu mišljenju, nakon tog zahtjeva doneseno je više mjera, od kojih je prva bila pokretanje postupka pred OLAF-om 7. kolovoza 2017. Direktorica je pokrenula istragu nakon što je OLAF potvrdio da na vlastitu inicijativu nije proveo istragu. Od 26. listopada 2017. tužitelj više nije bio u izravnom kontaktu s načelnikom odjela. Nakon toga je, na temelju izvješća o istrazi, direktorica prihvatila otkaz načelnika odjela 16. svibnja 2018., s učinkom od 16. ožujka 2019., odnosno mjesec i pol prije nego što je navršio dob za umirovljenje, u interesu službe. ECDC navodi da pokretanje stegovnog postupka može trajati znatno vrijeme i ne rezultira nužno otpuštanjem dotične osobe, što je najveća kazna. Konačno, tijekom otkaznog roka

načelnika odjela bile su uvedene mjere praćenja. Konkretno, on je radio na daljinu poslove koje mu je izravno dodjeljivala i nadzirala direktorica. Osim toga, u okviru drugog zahtjeva za pomoć tužitelj nije podnio nikakav dokaz da se uznemiravanje nastavilo nakon donošenja prve pobijane odluke.

- 70 Nadalje, što se tiče navodnog umanjivanja ozbiljnosti ponašanja načelnika odjela, ECDC smatra da se to ne može izvesti ni iz teksta prve pobijane odluke ni, općenitije, iz svih mjera koje je direktorica poduzela nakon prvog zahtjeva za pomoć.
- 71 Naposljetku, što se tiče sankcija koje su, prema tužiteljevu mišljenju, trebale biti izrečene, ECDC dodaje da nije dužan pokrenuti stegovni postupak niti izreći sankciju ako izvješće sastavljeno nakon istrage predlaže pokretanje takvog postupka. Cilj zahtjeva za pomoć nije, sam po sebi, nametnuti sankcije navodnom počinitelju uznemiravanja, nego u prvom redu pomoći podnositelju zahtjeva u okviru njegova postupanja. Osim toga, predmetna je situacija specifična zbog otkaza načelnika odjela. U svakom slučaju, rasprava o osnovanosti sankcije nije povezana s pitanjem je li prva pobijana odluka negativno utjecala na tužitelja. Na raspravi je ECDC usto naglasio da tužitelj u svojem prvom zahtjevu za pomoć nije od direktorice zatražio pokretanje stegovnog postupka protiv načelnika odjela.
- 72 Tužitelj pak ističe da, suprotno onomu što je ECDC tvrdio u odluci o odbijanju žalbe i u okviru ove tužbe, prva pobijana odluka jest akt kojim je on oštećen. U tom pogledu naglašava da, unatoč mjerama koje je direktorica poduzela tijekom upravne istrage opisane u točki 69. ove presude, prva pobijana odluka nije tužitelju dala potpunu zadovoljštinu. S jedne strane, direktorica nije jasno i nedvosmisleno priznala da je načelnik odjela odgovoran za uznemiravanje kojeg je tužitelj bio žrtva. Upotreba izraza „elementi uznemiravanja” u toj odluci potvrđuje njezinu dvosmislenost i umanjuje utjecaj ponašanja načelnika odjela na njega. S druge strane, iako je istražitelj priznao osnovanost njegove pritužbe, direktorica nije donijela nikakvu „odgovarajuću mjeru” zbog dobrovoljnog otkaza načelnika odjela. Konkretno, nije pokrenut nikakav stegovni postupak.
- 73 U skladu s člankom 91. stavkom 1. prvom rečenicom Pravilnika o osoblju, Sud Europske unije nadležan je u svim sporovima između Europske unije i svake osobe na koju se primjenjuje Pravilnik o osoblju, koji se odnose na zakonitost akta kojim je ta osoba oštećena u smislu članka 90. stavka 2. navedenog Pravilnika o osoblju.
- 74 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, šteta se u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju nanosi samo aktima ili mjerama koji proizvode obvezujuće pravne učinke koji mogu utjecati na interese dužnosnika ili službenika, značajno mijenjajući njegov pravni položaj. Takve akte mora, kad je riječ o službeniku koji podliježe Uvjetima zaposlenja, donijeti tijelo nadležno za sklapanje ugovora i oni moraju imati narav odluke (vidjeti presudu od 18. svibnja 2015., Gyarmathy/EMCDDA, F-79/13, EU:F:2015:49, t. 44. i navedenu sudsku praksu). Pojam akta koji negativno utječe na neku osobu istodobno obuhvaća odluke i propuste upravnog tijela da donese mjeru koja je izričito ili prešutno određena Pravilnikom o osoblju za osiguranje prava dužnosnika (vidjeti rješenje od 25. listopada 1996., Lopes/Sud, T-26/96, EU:T:1996:157, t. 31. i navedenu sudsku praksu).
- 75 Osim toga, da bi dužnosniku ili bivšem dužnosniku bilo dopušteno, u okviru tužbe podnesene na temelju članaka 90. i 91. Pravilnika o osoblju, zahtijevati poništenje akta kojim mu se nanosi šteta, u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, on u trenutku podnošenja tužbe mora imati

postojeći i stvaran dovoljno ozbiljan interes za poništenje tog akta jer takav interes pretpostavlja da mu tužba svojim ishodom može donijeti korist (vidjeti presudu od 9. prosinca 2010., Komisija/Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, t. 43. i navedenu sudsku praksu).

- 76 U ovom slučaju prvu pobijanu odluku donijela je direktorica, u svojstvu tijela nadležnog za sklapanje ugovora, kao odgovor na tužiteljev prvi zahtjev za pomoć, kako bi mu dostavila zaključak istrage pokrenute 28. rujna 2017. i ishod s njom povezanog postupka, poštujući obveze propisane člankom 90. stavkom 1. i člankom 24. Pravilnika o osoblju. Konkretno, na temelju izvješća o istrazi i informacija koje su joj stavljene na raspolaganje direktorica je kvalificirala ponašanja koja su joj prijavljena s obzirom na članak 12.a stavak 3. Pravilnika o osoblju i obavijestila je tužitelja o tome što je poduzela slijedom navedenog zahtjeva za pomoć. Ta odluka stoga proizvodi pravne učinke koji utječu na interese tužitelja. Prva pobijana odluka stoga ima narav odluke i predstavlja akt kojim se nanosi šteta u smislu sudske prakse navedene u točki 74. ove presude.
- 77 Što se tiče tužiteljeva pravnog interesa za vođenje postupka protiv prve pobijane odluke, valja podsjetiti na to da je, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 64. ove presude, direktorica u odgovoru na prvi zahtjev za pomoć bila dužna, s jedne strane, poduzeti odgovarajuće mjere za utvrđivanje činjenica na kojima se temelji taj zahtjev i, s druge strane, s obzirom na rezultate istrage, donijeti potrebne mjere.
- 78 Presuđeno je da je zahtjevima djelotvornog sudskog nadzora svojstveno to da podnositelj zahtjeva za pomoć može osporavati, u okviru pravnog lijeka protiv odluke o svojem zahtjevu, prikladnost mjera donesenih u odgovoru na taj zahtjev, uključujući kada prigovara donositelju tih mjera da nije pokrenuo stegovni postupak protiv treće osobe koja je proglašena krivom za uznemiravanje, pod uvjetom da u tom pogledu ističe osobne prigovore (vidjeti u tom smislu presudu od 13. srpnja 2018., SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, t. 124.).
- 79 Kao što to proizlazi iz točaka 85. do 116. ove presude, u okviru trećeg tužbenog razloga istaknutog protiv prve pobijane odluke stranke se ne slažu oko pitanja je li direktorica poštovala svoju obvezu pružanja pomoći. Za razliku od tužitelja, ECDC smatra da je direktorica u potpunosti prihvatila prvi zahtjev za pomoć. Te iste argumente ECDC je istaknuo kako bi osporio dopuštenost predmetnog zahtjeva za poništenje jer prva pobijana odluka nije akt kojim se tužitelju nanosi šteta.
- 80 Međutim, ECDC ne može tužiteljev pravni interes za vođenje postupka protiv prve pobijane odluke uvjetovati osnovanošću prigovora koje ističe u potporu svojem zahtjevu za poništenje (vidjeti u tom smislu presudu od 4. srpnja 2017., European Dynamics Luxembourg i dr./Agencija Europske unije za željeznice, T-392/15, EU:T:2017:462, t. 41. i navedenu sudsku praksu). U tom pogledu valja podsjetiti na to da interes tužitelja za poništenje akta pretpostavlja da mu to poništenje može donijeti korist, a ne da će on takvu korist steći (presuda od 23. listopada 2012., Strack/Komisija, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, t. 101.).
- 81 U ovom slučaju, ako bi Opći sud smatrao da je zahtjev za poništenje prve pobijane odluke osnovan, to bi značilo da bi direktorica kasnije trebala donijeti novu odluku kao odgovor na tužiteljev prvi zahtjev za pomoć, kojom bi se mogle jasnije utvrditi činjenice i, prema potrebi, dovesti do pokretanja stegovnog postupka protiv načelnika odjela. U tom smislu, predmetna mu tužba može donijeti korist. Stoga tužitelj ima pravni interes pobijati prvu pobijanu odluku.

- 82 Suprotno onomu što je ECDC tvrdio na raspravi, činjenica da tužitelj u prvom zahtjevu za pomoć nije službeno zatražio od direktorice pokretanje stegovnog postupka protiv načelnika odjela ne može dovesti u pitanje njegov pravni interes. Naime, kao što je to navedeno u točki 64. ove presude, da bi tijelo kojem je podnesen zahtjev za pomoć bilo dužno utvrditi sporne činjenice i na temelju njih poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući pokretanje stegovnog postupka protiv optužene osobe, dovoljno je da dužnosnik ili službenik koji traži zaštitu od svoje institucije u svojem zahtjevu za pomoć pruži *prima facie* dokaz o stvarnosti napada za koje tvrdi da ih je pretrpio.
- 83 Iz svih navedenih razmatranja proizlazi da ECDC-ov argument o postojanju zapreke vođenju postupka treba odbiti.

c) Meritum

- 84 Opći sud smatra svrsishodnim najprije analizirati treći tužbeni razlog, prije nego što ispita prvi i drugi tužbeni razlog.

1) Treći tužbeni razlog, koji se u bitnome odnosi na povredu članaka 24. i 86. Pravilnika o osoblju

- 85 Treći tužbeni razlog u tužbi se iznosi pod naslovom „Očita pogreška u ocjeni i očita pogreška koja se tiče činjenica – Povreda članka 86. Pravilnika o osoblju”. Kao što je to tužitelj naveo tijekom rasprave odgovarajući na pitanje Općeg suda, taj se tužbeni razlog u biti temelji na povredi članaka 24. i 86. Pravilnika o osoblju. Naime, iako se tužitelj u svojim pismenima formalno poziva samo na članak 86. Pravilnika o osoblju, povreda njegova članka 24. proizlazi iz argumenata iznesenih u prilog tom tužbenom razlogu, prema kojima ECDC-ov odgovor na njegov prvi zahtjev za pomoć nije u biti zadovoljavajući zbog dvaju razloga.
- 86 S jedne strane, direktorica nije kvalificirala postupanja koja se odnose na uznemiravanje „u odgovarajućem i propisanom obliku” niti je obavijestila tužitelja o uvjetima pod kojima je načelnik odjela dao otkaz i odradio otkazni rok, protivno članku 24. Pravilnika o osoblju.
- 87 S druge strane, prihvaćanje otkaza načelnika odjela bez pokretanja stegovnog postupka nije u skladu s člancima 24. i 86. Pravilnika o osoblju.
- 88 Valja primijetiti da je ECDC iz tužiteljevih pismena mogao implicitno, ali nedvosmisleno zaključiti da se treći tužbeni razlog istaknut u potporu zahtjevu za poništenje prve pobijane odluke temeljio osobito na odredbama članka 24. Pravilnika o osoblju. Naime, iz ECDC-ovih pismena proizlazi da se argumentima koje je on iznio u odgovoru na tužbu nastoji pobiti prigovor koji se temelji na nepostojanju dostatne kvalifikacije uznemiravanja u pogledu činjenica iz kojih proizlazi prvi zahtjev za pomoć, protivno navedenom članku 24., a ne samo osporavanju tužiteljeva zahtjeva podnesenog na temelju članka 86. Pravilnika o osoblju radi pokretanja stegovnih postupaka. Iz toga proizlazi da valja odbiti argument o postojanju zapreke vođenju postupka koji se odnosi na treći tužbeni razlog, koji je ECDC istaknuo na raspravi i koji se temelji na tome da se taj tužbeni razlog sa zakašnjenjem temeljio na članku 24. Pravilnika o osoblju.

i) Povreda članka 24. Pravilnika o osoblju zbog toga što činjenice nisu „u valjanom i propisanom obliku” kvalificirane kao uznemiravanje i što nije bilo opisa mjera donesenih protiv načelnika odjela

- 89 Tužitelj ističe da se prva pobijana odluka temelji na izvješću o istrazi, čiji mu sadržaj nije bio otkriven, kako bi se zaključilo da postoje „elementi” uznemiravanja. Time ECDC nije izričito potvrdio da ponašanje načelnika odjela predstavlja uznemiravanje u smislu članka 12.a stavka 3. Pravilnika o osoblju. Međutim, s obzirom na izvješće o istrazi i iskaze tužitelja i drugih članova ECDC-ova osoblja, navedeno ponašanje trebalo je kvalificirati „u valjanom i propisanom obliku” kao uznemiravanje. U odgovoru na prvi zahtjev za pomoć ECDC je trebao zauzeti jasno stajalište o postojanju uznemiravanja.
- 90 Osim toga, mjere koje je ECDC poduzeo u pogledu načelnika odjela ne predstavljaju dovoljan odgovor na tužiteljev prvi zahtjev za pomoć. U tom pogledu, potonji tvrdi da u trenutku podnošenja tužbe nitko nije sa sigurnošću znao profesionalni status načelnika odjela u ECDC-u, ni njegovo radno mjesto ni, konkretnije, okolnosti u kojima je dao otkaz. U tim je okolnostima tužitelja mogao oklevetati tijekom otkaznog roka, kao što je to tužitelj to naveo u svojem drugom zahtjevu za pomoć.
- 91 ECDC odgovara da se prvom pobijanom odlukom ne umanjuje ponašanje načelnika odjela. ECDC nikad nije smatrao da navedene činjenice nisu predstavljale „potpuno” uznemiravanje u smislu članka 12.a Pravilnika o osoblju. Osim toga, nije utvrđeno nikakvo nekažnjavanje jer je ECDC u potpunosti prihvatio prvi tužiteljev zahtjev za pomoć.
- 92 U odgovoru na pitanje koje je Opći sud postavio na raspravi ECDC je objasnio da su osobe koje su bile uključene u predmete koje je načelnik odjela nadzirao bile obaviještene o njegovu otkazu i o činjenici da će nakon otkaznog roka napustiti ECDC. Dopis je također poslan ECDC-ovu upravnom odboru, koji se sastoji od predstavnika svih država članica, u kojem se navodi utvrđenje uznemiravanja i okolnosti u kojima je načelnik odjela napustio službu. Članovi tog odbora stoga su bili obaviješteni o točnim okolnostima u kojima je načelnik odjela morao napustiti svoje dužnosti.
- 93 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je cilj upravne istrage da se utvrde činjenice i da se, nakon saznanja o uzrocima, iz toga izvuku prikladni zaključci u pogledu slučaja koji je predmet istrage, kao i da se općenito i kako bi se udovoljilo načelu dobre uprave izbjegne ponavljanje takve situacije u budućnosti (vidjeti presudu od 13. srpnja 2018., Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, t. 59. i navedenu sudsku praksu).
- 94 Ako tijelo za imenovanje ili tijelo nadležno za sklapanje ugovora, kao odgovor na zahtjev za pomoć zbog navodnog uznemiravanja, ocijeni da mu je podnesen dovoljan *prima facie* dokaz zbog kojeg je potrebno pokrenuti upravnu istragu, nužno je da se ta istraga provede do kraja kako bi uprava, na temelju nalaza izvješća o istrazi, mogla zauzeti konačno stajalište o tom pitanju, koje bi joj omogućilo ili da odbaci zahtjev za pomoć ili osobito da, kada su navodne činjenice dokazane i spadaju u područje primjene članka 12.a Pravilnika o osoblju, pokrene stegovni postupak s ciljem, ako je to potrebno, primjene stegovnih sankcija prema navodnom uznemiravatelju (vidjeti u tom smislu presudu od 24. travnja 2017., HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, t. 56. i 57. i navedenu sudsku praksu).

- 95 Za osobu koja smatra da je žrtva uznemiravanja ključno je da institucije nakon provođenja istrage utvrde činjenice. Uznemiravanje, ako se utvrdi, nanosi štetu osobnosti, dostojanstvu i fizičkom ili psihičkom integritetu žrtve. Kao što je to navedeno u točki 66. ove presude, priznavanje postojanja uznemiravanja nakon upravne istrage samo po sebi može imati blagotvoran učinak u terapijskom procesu rekonstrukcije žrtve. Osim toga, žrtva se njime može koristiti u svrhu mogućeg nacionalnog sudskog postupka. Iz toga slijedi da upravna istraga treba navesti tijelo za imenovanje ili tijelo nadležno za sklapanje ugovora da zauzme konačno stajalište o postojanju uznemiravanja u smislu članka 12.a Pravilnika o osoblju.
- 96 U ovom slučaju direktorica je obavijestila tužitelja o zaključku istražitelja prema kojem se njegova pritužba može prihvatiti, ali mu pritom nije dostavila izvješće o istrazi, unatoč njegovim ponovljenim zahtjevima. Osim toga, suprotno onomu što je tvrdio ECDC, direktoričine tvrdnje iz prve pobijane odluke i dalje su vrlo općenite i dvosmislene. Naime, nakon što je podsjetila na zaključak istražitelja, utvrdila je postojanje „elemenata uznemiravanja” na temelju izvješća o istrazi, pri čemu je pojasnila da je „[navedeno] izvješće sadrž[avalo] neke činjenične pogreške”. Dodala je da su „način na koji je [načelnik odjela] rješava[o] [određene] teškoće i njegova metoda upravljanja uzrokovali nepotreban stres i napetost kod osoblja”, „[s]ve uzimajući u obzir činjenicu da je [...] u svojoj ulozi [...] trebao djelovati u pogledu određenih pitanja”. Direktorica je u odgovoru na žalbu priznala „ozbiljnost” ponašanja načelnika odjela, ali bez dodatnih pojašnjenja.
- 97 Opis činjenica koji je u tom smislu iznesen nakon istrage provedene kao odgovor na zahtjev za pomoć podnesen na temelju članka 24. Pravilnika o osoblju ne ispunjava obveze propisane tom odredbom, kako su navedene u točkama 64. do 66. i 94. ove presude. Naime, direktorica u svojem odgovoru na prvi zahtjev za pomoć nije u dovoljnoj mjeri utvrdila činjenice i nije zauzela konačno i nedvosmisleno stajalište o postojanju uznemiravanja. Konkretno, priznavanje postojanja „elemenata” uznemiravanja, popraćeno razmatranjima koja, čini se, dovode u pitanje analizu izvješća o istrazi prema kojoj se prvi zahtjev za pomoć može prihvatiti, nije dovoljno jasno.
- 98 Osim toga, ECDC nije precizno obavijestio tužitelja o mjerama koje su poduzete na temelju izvješća o istrazi, osobito u pogledu „odgovarajućih mjera” koje su se razmatrale prije otkaza načelnika odjela i o uvjetima za njegovo prihvaćanje, iako su mu te informacije trebale biti dostavljene jer su bile dio obrade zahtjeva za pomoć (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 3. listopada 2019., DQ i dr./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, t. 108.).
- 99 Naime, tek nakon što je ECDC odgovorio na mjeru upravljanja postupkom koju je donio Opći sud, tužitelj je obaviješten da je predviđena mjera raskid ugovora načelnika odjela na temelju članka 47. točke (c) podtočke i. Uvjeta zaposlenja. Nedostavljanje te informacije i samo spominjanje dobrovoljnog otkaza načelnika odjela mogli su tužitelju i cjelokupnom osoblju ECDC-a dati dojam da u određenoj mjeri nije bio kažnjen.
- 100 Međutim, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 64. ove presude, obveza pružanja pomoći podrazumijeva intervenciju svim potrebnim snagama u slučaju nezgode koja je nespojiva s redom i nesmetanošću službe. Naime, svrha obveze pružanja pomoći iz članka 24. Pravilnika o osoblju jest zaposlenim dužnosnicima i službenicima pružiti sigurnost sada i u budućnosti kako bi, u općem interesu službe, mogli na najbolji način izvršavati svoje dužnosti (presuda od 13. srpnja 2018., Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, t. 57.). U tom pogledu valja istaknuti da upravna istraga pokrenuta povodom zahtjeva za pomoć zbog uznemiravanja omogućuje da se konačno ponovno uspostave uvjeti rada koji su u skladu s interesom službe (vidjeti u tom smislu presudu od 3. listopada 2019., DQ i dr./Parlament, T-730/18,

EU:T:2019:725, t. 84.). Ona također ispunjava cilj u općem interesu, odnosno utvrđivanje mogućih praksi uznemiravanja koje štete ljudskom dostojanstvu (vidjeti u tom smislu presudu od 4. travnja 2019., OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, t. 66.).

- 101 U ovom slučaju, iako ta obveza proizlazi iz članka 24. Pravilnika o osoblju, ECDC je u prvoj pobijanoj odluci propustio obavijestiti tužitelja o uvjetima pod kojima je prihvaćen otkaz načelnika odjela. Konkretno, direktorica nije objasnila da je namjeravala raskinuti njegov ugovor nakon čitanja izvješća o istrazi i da je prihvatila njegov otkaz u interesu službe, utvrđujući s njim poseban način rada tijekom otkaznog roka, čiji je cilj ponovno uspostaviti nesmetano obavljanje službe. Iz ECDC-ova pojašnjenja na raspravi proizlazi da su te informacije proslijeđene članovima upravnog odbora, ali ne i tužitelju ni drugim osobama koje rade s načelnikom odjela, dok je transparentnost u tom pogledu mogla umiriti tužitelja nakon njegova prvog zahtjeva za pomoć, ponovno uspostaviti spokojnost radnih uvjeta i tako pridonijeti dobrom funkcioniranju službe.
- 102 Iz toga proizlazi da treba prihvatiti tužiteljeve prigovore koji se u biti odnose na povredu članka 24. Pravilnika o osoblju zbog nedovoljne kvalifikacije činjenica i opisa mjera donesenih protiv načelnika odjela.

ii) Povreda članaka 24. i 86. Pravilnika o osoblju, zbog prihvaćanja otkaza načelnika odjela i nepokretanja stegovnog postupka

- 103 Tužitelj ističe da otkaz načelnika odjela nije bio valjan razlog koji opravdava nepoduzimanje ikakvih drugih mjera s obzirom na zaključak istrage i, osobito, nepokretanje stegovnog postupka na temelju članka 86. Pravilnika o osoblju, uz poštovanje ECDC-ovih unutarnjih provedbenih pravila. Međutim, odluka o dobrovoljnom odlasku iz službe vrlo je različita od prestanka ugovora o radu zbog disciplinskih razloga, prema potrebi bez otkaznog roka i uz smanjenje mirovinskih prava. Direktorica je u prvoj pobijanoj odluci priznala da je razmatrala „odgovarajuće mjere”, što potvrđuje da je situacija zahtijevala odgovarajuće sankcije, bez ikakve margine prosudbe u tom pogledu. Tijekom rasprave tužitelj je dodao da poduzetim mjerama nije bila zajamčena nesmetanost službe, što je pokazao zahtjev za pomoć koji je načelnik odjela podnio 29. svibnja 2018., tvrdeći da ga je tužitelj diskreditirao.
- 104 ECDC odgovara da cilj pomoći nije nametnuti sankcije, nego utvrditi činjenice i spriječiti druge poteškoće, te da je taj cilj u ovom slučaju postignut. Osim toga, tumačenjem članka 3. stavka 1. točke (b) Priloga IX. Pravilniku o osoblju nije postojala nikakva ECDC-ova pravna obveza da pokrene stegovni postupak, s obzirom na to da je načelnik odjela u međuvremenu dao otkaz.
- 105 Valja utvrditi, kao što je to učinio ECDC, da se ni člankom 86. Pravilnika o osoblju ni člankom 3. Priloga IX. Pravilniku o osoblju ne zahtijeva pokretanje stegovnog postupka u slučaju da dužnosnik ili službenik ne ispuni svoje obveze.
- 106 Osim toga, ni unutarnje provedbeno pravilo ECDC-a br. 33 o sprečavanju spolnog i psihičkog uznemiravanja ni unutarnje provedbeno pravilo ECDC-a br. 29, koje se odnosi na vođenje upravnih istraga i stegovnih postupaka, ne nalažu pokretanje stegovnog postupka. Točno je da se, kao što to tvrdi tužitelj, u točki 3. unutarnjeg provedbenog pravila ECDC-a br. 33 podsjeća na opće načelo prema kojem „[s]va ponašanja utvrđena kao uznemiravanje ili spolno uznemiravanje [ECDC] smatra nedopustivima te će ih sankcionirati”. Međutim, u točki 7.3. istog unutarnjeg provedbenog pravila, kojim se posebno uređuje službeni postupak koji se primjenjuje u slučaju navodnog uznemiravanja, pojašnjava se da, „[a]ko izvješće [o istrazi] predlaže pokretanje

stegovnog postupka, [tijelo za imenovanje] može odlučiti, nakon što sasluša [predmetnu osobu ili osobe], pokrenuti stegovni postupak i primijeniti sankcije koje iz toga proizlaze, ovisno o potvrđi počinjene povrede”.

- 107 U skladu sa sudskom praksom, što se tiče mjera koje treba primijeniti u situaciji obuhvaćenoj područjem primjene članka 24. Pravilnika o osoblju, uprava pod nadzorom suda Unije raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću prilikom izbora mjera i načina primjene te odredbe (vidjeti presudu od 13. srpnja 2018., SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, t. 135.).
- 108 U slučaju pogreške koja može opravdati otkaz članu privremenog osoblja, uzimajući u obzir tu široku diskrecijsku ovlast, ništa ne obvezuje tijelo za sklapanje ugovora da protiv tog službenika pokrene stegovni postupak umjesto da iskoristi mogućnost jednostranog raskida ugovora iz članka 47. točke (c) Uvjeta zaposlenja. Samo u slučaju da tijelo za sklapanje ugovora namjerava otpustiti člana privremenog osoblja, bez otkaznog roka, u slučaju teške povrede njegovih obveza potrebno je pokrenuti, kao što to predviđa članak 49. stavak 1. Uvjeta zaposlenja, stegovni postupak iz Priloga IX. Pravilniku o osoblju, koji se po analogiji primjenjuje na članove privremenog osoblja (vidjeti u tom smislu presudu od 23. listopada 2013., Gomes Moreira/ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, t. 49. i navedenu sudsku praksu).
- 109 Kao što to proizlazi iz prve pobijane odluke, direktorica je načelniku odjela dostavila konačnu verziju izvješća o istrazi tijekom travnja 2018., nakon njegova povratka s bolovanja, te ga je pozvala da podnese svoja očitovanja o tom izvješću. ECDC je u okviru postupka pred Općim sudom pojasnio da ga je, u skladu s pravom načelnika odjela na saslušanje, direktorica na sastanku 15. svibnja 2018. obavijestila da ima namjeru raskinuti njegov ugovor na temelju članka 47. točke (c) podtočke i. Uvjeta zaposlenja. Nakon tog sastanka, načelnik odjela odmah je dao otkaz. Kao što to proizlazi iz odluke o odbijanju žalbe, direktorica je taj otkaz prihvatila 16. svibnja 2018. u interesu službe.
- 110 Dopis od 16. svibnja 2018., koji sadržava prihvaćanje otkaza načelnika odjela, a koji je ECDC dostavio na zahtjev Općeg suda, potvrđuje okolnosti u kojima je taj otkaz prihvaćen. Iz tog dopisa proizlazi da je, nakon čitanja „iznesenih ozbiljnih tvrdnji”, ECDC smatrao da više ne može surađivati s načelnikom odjela. U tim okolnostima, direktoričina namjera, o kojoj je on bio obaviješten dan prije, bila je raskinuti njegov ugovor na temelju članka 47. točke (c) podtočke i. Uvjeta zaposlenja. Međutim, direktorica je u biti utvrdila da je načelnik odjela dao otkaz odmah nakon sastanka od 15. svibnja 2018., što u praksi znači da će njegov posljednji dan službe zbog tog otkaza, uz poštovanje otkaznog roka, biti prije dana stvarnog odlaska koji bi bio određen u slučaju raskida njegova ugovora o radu. Otkaz načelnika odjela stoga je prihvaćen u interesu službe. U navedenom dopisu također se navode uvjeti pod kojima će načelnik odjela obavljati svoj posao tijekom otkaznog roka, za koje je dao svoj pristanak, odnosno da će raditi od kuće na zadaćama koje će mu dodijeliti direktorica. Naposljetku, ona je podsjetila načelnika odjela na to da tijekom otkaznog roka mora poštovati obveze predviđene člankom 11. Pravilnika o osoblju.
- 111 Iz prethodnih elemenata proizlazi da je dobrovoljni otkaz načelnika odjela posljedica radnji koje je ECDC poduzeo nakon upravne istrage pokrenute kao odgovor na prvi zahtjev za pomoć. To je potvrđeno pisanim otkazom načelnika odjela od 15. svibnja 2018., kojim se njegova odluka ne opravdava osobnim razlozima, nego se upućuje na „interes službe”. Također valja istaknuti da je on dao otkaz s radnog mjesta u razredu AD 12 mjesec i pol prije nego što je navršio dob za umirovljenje i nekoliko godina prije navršene zakonske dobi za umirovljenje, u svibnju 2021., tako da je otkaz doveo do smanjenja njegovih mirovinskih prava. Osim toga, s obzirom na to da je tijekom otkaznog roka izravno radio s direktoricom nakon što je ona donijela odluku u tom

smislu, načelnik odjela izgubio je naknadu za upravljanje koju je primao kao načelnik odjela. Slijedom toga, taj je otkaz za njega imao određene nepovoljne financijske učinke. Naposljetku, posebni uvjeti u kojima je obavljao posao tijekom tog razdoblja omogućili su da se izbjegne da tužitelj s njim ima poslovne kontakte.

- 112 Točno je da je direktorica mogla odlučiti raskinuti ugovor načelnika odjela umjesto da prihvati njegov otkaz. Međutim, ta bi mogućnost odgodila datum stvarnog prestanka obavljanja djelatnosti načelnika odjela jer bi tada bila potrebna propisno obrazložena odluka (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2013., L/Parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, t. 60. i navedenu sudsku praksu). Osim toga, načelnik odjela mogao bi osporavati takvu odluku o raskidu.
- 113 Direktorica je također mogla pokrenuti stegovni postupak protiv načelnika odjela. Međutim, kao što to ističe ECDC, takav postupak dugo traje. Osim toga, činjenice na koje se tužitelj poziva ne bi nužno dovele do stegovnog otkaza načelnika odjela, što je najviša sankcija. Štoviše, tužitelj zanemaruje činjenicu da je otkaz bio popraćen mjerama kojima se nastojalo izbjeći to da načelnik odjela ima hijerarhijski odnos s njim i zajamčiti nesmetanost službe tijekom otkaznog roka. Naime, načelnik odjela prihvatio je raditi od kuće tijekom tog razdoblja, izvršavajući zadaće koje mu je izravno povjeravala direktorica. Osim toga, činjenica da je on sam podnio zahtjev za pomoć dva tjedna nakon donošenja prve pobijane odluke ne dokazuje, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, da je direktorica trebala pokrenuti stegovni postupak, umjesto što je prihvatila njegov otkaz. Naime, načelnik odjela također je mogao podnijeti taj zahtjev, u slučaju da je taj postupak pokrenut.
- 114 S obzirom na sva prethodna razmatranja, nije utvrđeno postojanje direktoričine očite pogreške u ocjeni u pogledu činjenice da je prihvatila otkaz načelnika odjela, umjesto da raskine njegov ugovor ili da protiv njega pokrene stegovni postupak. Prva pobijana odluka stoga u tom pogledu ne krši članke 24. i 86. Pravilnika o osoblju.
- 115 Suprotno tomu, kao što je to navedeno u točkama 97. i 98. ove presude, prvom pobijanom odlukom povrijeđen je članak 24. Pravilnika o osoblju jer ECDC nije u dovoljnoj mjeri utvrdio činjenice nakon izvješća o istrazi, da bi na tom temelju mogao zauzeti konačno stajalište bez dvosmislenosti u pogledu postojanja ili nepostojanja uznemiravanja u smislu članka 12.a stavka 3. Pravilnika o osoblju i obavijestiti tužitelja o ishodu njegova prvog zahtjeva za pomoć, osobito ga upoznati s prvotnom direktoričinom namjerom da raskine ugovor načelnika odjela prije nego što je on dao otkaz te uvjetima pod kojima je taj otkaz prihvaćen, uključujući načine izvršenja otkaznog roka.
- 116 S obzirom na prethodno navedeno, valja djelomično prihvatiti treći tužbeni razlog u potporu zahtjevu za poništenje prve pobijane odluke, kako je dopunjen odlukom o odbijanju žalbe, zbog povrede članka 24. Pravilnika o osoblju u pogledu aspekata navedenih u točkama 102. i 115. ove presude.

2) Prvi tužbeni razlog, koji se odnosi na povredu prava na saslušanje

- 117 Tužitelj ističe da ga je istražitelj saslušao, ali da ga direktorica nije saslušala prije donošenja prve pobijane odluke, čime je prekršen članak 41. stavak 2. točka (a) Povelje o temeljnim pravima, kako ga tumači sudska praksa. Tužitelj navodi da nije mogao iznijeti svoja očitovanja ni o utvrđenjima iz izvješća o istrazi, kojem nije imao pristup prije donošenja pobijane odluke, ni o drugim elementima koje je direktorica uzela u obzir. Tužitelj pojašnjava da mu prva pobijana

odluka nanosi štetu i da prije njezina donošenja nije bio obaviješten ni o njezinu sadržaju ni o naravi interesa službe koji bi opravdavao to da ECDC prihvati otkaz načelnika odjela, umjesto pokretanja stegovnog postupka.

- 118 ECDC odgovara da osoba na koju se odnosi istraga i tužitelj ne uživaju ista prava u vođenju istrage, što opravdava to što potonji nije imao pristup izvješću o istrazi. Međutim, 12. rujna 2018. tužitelju je dodijeljena mogućnost djelomičnog uvida u izvješće o istrazi, uz poštovanje privatnog života i integriteta osoba navedenih u tom izvješću, kao što je to potvrdio Ombudsman u svojoj odluci od 6. lipnja 2019. Nadalje, istražitelj je tužitelja saslušao u dva navrata. Osim toga, prema ECDC-ovu mišljenju, pravo na saslušanje predviđeno u članku 41. stavku 2. točki (a) Povelje o temeljnim pravima zajamčeno je ako pojedinačna mjera nepovoljno utječe na osobu, što ovdje nije slučaj. ECDC dodaje da bi u svakom slučaju, da je tužitelj bio saslušan, rezultat bio sličan jer je ECDC prihvatio njegov prvi zahtjev za pomoć.
- 119 U odgovoru na potonji argument tužitelj je u replici ponovio svoj navod da prvom pobijanom odlukom nije prihvaćen njegov prvi zahtjev za pomoć.
- 120 Valja podsjetiti na to da se osoba koja je na temelju članaka 12.a i 24. Pravilnika o osoblju podnijela zahtjev za pomoć zbog toga što je bila žrtva uznemiravanja može pozvati na pravo na saslušanje o činjenicama koje se na nju odnose na temelju načela dobre uprave (vidjeti presudu od 4. lipnja 2020., ESVD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, t. 66. i navedenu sudsku praksu).
- 121 Naime, članak 41. stavak 2. točka (a) Povelje o temeljnim pravima određuje da pravo na dobru upravu uključuje, među ostalim, pravo svake osobe na saslušanje prije poduzimanja bilo kakve pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati.
- 122 Pravo na saslušanje jamči svakoj osobi mogućnost da na smislen i učinkovit način iznese svoje mišljenje u upravnom postupku i prije donošenja bilo koje odluke koja bi mogla nepovoljno utjecati na njezine interese (vidjeti presudu od 4. lipnja 2020., ESVD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, t. 68. i navedenu sudsku praksu).
- 123 Pravo na saslušanje ima dvostruki cilj. S jedne strane, služi ispitivanju predmeta i utvrđivanju činjenica što je preciznije i točnije moguće i, s druge strane, omogućava osiguranje djelotvorne zaštite dotične osobe. Pravo na saslušanje odnosi se konkretno na jamstvo da se svaka odluka kojom se na osobu negativno utječe donosi uz puno poznavanje slučaja i njegov je cilj osobito omogućiti nadležnom tijelu da ispravi pogrešku ili dotičnoj osobi da iznese informacije koje se odnose na njezinu osobnu situaciju, koje idu za tim u smislu da se odluka donese, da se ne donese ili da ima ovakav ili onakav sadržaj (vidjeti presudu od 4. lipnja 2020., ESVD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, t. 69. i navedenu sudsku praksu).
- 124 Uloga podnositelja zahtjeva za pomoć koji tvrdi da je počinjeno uznemiravanje uglavnom se sastoji od njegove suradnje u okviru dobre provedbe upravne istrage u svrhu utvrđivanja činjenica (vidjeti presudu od 13. prosinca 2018., CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, t. 71. i navedenu sudsku praksu).
- 125 Kada uprava, u odgovoru na zahtjev za pomoć, odluči da dokazi istaknuti u prilog tom zahtjevu nisu osnovani i da stoga navedena ponašanja ne predstavljaju uznemiravanje u smislu članka 12.a Pravilnika o osoblju, takva odluka nanosi štetu podnositelju zahtjeva za pomoć i na njega

nepovoljno utječe u smislu članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje o temeljnim pravima (vidjeti presudu od 13. prosinca 2018., CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, t. 78. i navedenu sudsku praksu).

- 126 U slučaju odbijanja zahtjeva za pomoć, ako tijelo nadležno za sklapanje ugovora odluči prihvatiti mišljenje istražitelja kojem je povjerilo provedbu upravne istrage i ako u odluci donesenoj povodom zahtjeva za pomoć uzme u obzir mišljenje koje je tako izradio taj istražitelj, navedeno mišljenje, koje može biti u verziji koja nije označena oznakom tajnosti i kojom se poštuje anonimnost svjedoka, mora se, u skladu s pravom na saslušanje podnositelja zahtjeva za pomoć, načelno priopćiti potonjem, i to čak i ako unutarnjim pravilima nije predviđeno takvo prosljeđivanje (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 13. prosinca 2018., CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, t. 85.).
- 127 Naposljetku, valja podsjetiti na to da je, kako bi povreda prava na saslušanje mogla dovesti do poništenja odluke, potrebno također ispitati bi li postupak bez te nepravilnosti mogao imati drukčiji ishod. Ocjenu tog pitanja treba izvršiti imajući u vidu posebne činjenične i pravne okolnosti svakog slučaja (vidjeti u tom smislu presudu od 18. lipnja 2020., Komisija/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, t. 105. i 107. i navedenu sudsku praksu).
- 128 U ovom slučaju prvom pobijanom odlukom nije okončan upravni postupak koji je direktorica pokrenula 28. rujna 2017. zbog nepostojanja uznemiravanja u smislu članka 12.a stavka 3. Pravilnika o osoblju u odnosu na tužitelja. Naime, direktorica je priznala postojanje „elemenata” uznemiravanja koje je izvršavao načelnik odjela. Prva pobijana odluka stoga nije odluka o odbijanju zahtjeva za pomoć slična onima koje su ispitane u sudskoj praksi navedenoj u točkama 125. i 126. ove presude.
- 129 Međutim, ta odluka ipak predstavlja akt kojim se nanosi šteta tužitelju i koji na njega nepovoljno utječe u smislu članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje o temeljnim pravima.
- 130 Naime, prva pobijana odluka nije se u potpunosti slagala sa zaključcima iz izvješća o istrazi koji se odnose na prvi tužiteljev zahtjev za pomoć. S jedne strane, direktorica utvrđuje postojanje „određenih činjeničnih pogrešaka” u navedenom izvješću. S druge strane, iako je istražitelj zaključio da je tužiteljev zahtjev za pomoć osnovan, direktorica zaključuje samo o postojanju „elemenata” uznemiravanja. ECDC je na raspravi pojasnio da se dodavanje izraza „elementi” objašnjava postojanjem tih činjeničnih pogrešaka, koje, doduše, nisu bile od velike važnosti, ali ih je također trebalo uzeti u obzir. Međutim, kao što je to navedeno u točkama 96. i 97. ove presude, kvalifikacija navedenih činjenica tim riječima ne ispunjava obveze propisane člankom 24. Pravilnika o osoblju.
- 131 Direktorica je povrijedila tužiteljevo pravo na saslušanje jer prije donošenja prve pobijane odluke nije bio u mogućnosti zauzeti stajalište o „činjeničnim pogreškama” koje sadržava izvješće o istrazi i o svim drugim elementima koji su naveli direktoricu da se ne složi u potpunosti sa zaključcima iz navedenog izvješća.
- 132 Međutim, bez te nepravilnosti postupak je mogao imati drukčiji ishod. Konkretno, tužitelj je mogao uvjeriti direktoricu da je drukčija ocjena činjenica moguća, tako da je mogla u potpunosti priznati njegovo svojstvo žrtve, kao što je to učinio istražitelj.

- 133 Nasuprot tomu, suprotno onomu što tvrdi tužitelj, direktorica nije imala obvezu saslušati njegova očitovanja o razlozima povezanim s interesom službe, koji su je naveli da prihvati otkaz načelnika odjela, umjesto da raskine njegov ugovor ili da pokrene stegovni postupak. Naime, odluke donesene u odnosu na načelnika odjela nisu donesene protiv tužitelja, u smislu članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje o temeljnim pravima.
- 134 Iz svega navedenog proizlazi da prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na saslušanje, treba djelomično prihvatiti.

3) Drugi tužbeni razlog, koji se odnosi na povredu obveze obrazlaganja

- 135 Tužitelj ističe da nedostavljanje izvješća o istrazi, u cijelosti ili u verziji koja nije povjerljiva, predstavlja povredu obveze obrazlaganja prve pobijane odluke jer se ta odluka temelji na tom izvješću. Tužitelj navodi da mu nisu poznate osobe koje je istražitelj ispitao i činjenične pogreške iz izvješća o istrazi koje su navedene u prvoj pobijanoj odluci. Utvrđenje iz te odluke prema kojem je „[n]ačin upravljanja načelnika odjela uzrokovao neopravdanu napetost i uznemirenost osoblja” ne ispunjava obvezu obrazlaganja. Navedena odluka također ne omogućuje razumijevanje razloga koji su ECDC naveli na to da prihvati otkaz načelnika odjela, uz zadržavanje svih njegovih financijskih prava tijekom i nakon otkaznog roka od deset mjeseci, umjesto da ga odbije i pokrene stegovni postupak protiv njega.
- 136 ECDC ističe da članak 25. drugi stavak Pravilnika o osoblju nalaže jedino da se obrazlože odluke kojima se nanosi šteta, što ovdje nije slučaj jer je prvi zahtjev za pomoć prihvaćen. U svakom slučaju, tužitelj je pobijanom odlukom uredno obaviješten o razlozima koji su ECDC naveli da je donese. Osim toga, osobito s ciljem zaštite povjerljivosti svjedoka, izvješće o istrazi nije se moglo dostaviti takvo kakvo jest, to više što tužitelj nije bio cilj istrage. Ombudsman je to potvrdio u svojoj odluci od 6. lipnja 2019. Naposljetku, tužitelj je već bio upoznat s popisom osoba koje su saslušane.
- 137 Kao što to proizlazi iz točke 76. ove presude, prva pobijana odluka predstavlja akt kojim se nanosi šteta. Ona stoga mora biti u dovoljnoj mjeri obrazložena, u skladu s člankom 25. drugim stavkom Pravilnika o osoblju, koji je samo preuzimanje opće obveze propisane člankom 296. UFEU-a.
- 138 Obveza obrazlaganja odluke kojom se nanosi šteta ima svrhu pružiti zainteresiranoj osobi dovoljno informacija o tome je li odluka osnovana i sadržava li pogrešku zbog koje joj se može osporavati zakonitost te omogućiti sudu Unije da provede nadzor nad zakonitošću pobijane odluke. Opseg obveze obrazlaganja mora se u svakom pojedinom slučaju ocjenjivati ne samo s obzirom na pobijanu odluku nego i s obzirom na njezine konkretne okolnosti (vidjeti presudu od 25. listopada 2007., Lo Giudice/Komisija, T-154/05, EU:T:2007:322, t. 160. i 161. i navedenu sudsku praksu).
- 139 Iako sudska praksa prihvaća obrazloženje u kojem se poziva na izvješće ili mišljenje koje je kao takvo obrazloženo, ipak je nužno da takvo izvješće ili mišljenje bude doista dostavljeno odnosno osobi zajedno s aktom kojim se nanosi šteta (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2013., Tzirani/Komisija, F-46/11, EU:F:2013:115, t. 152. i navedenu sudsku praksu).

- 140 Upravno tijelo može ispraviti nedostatnost, ali ne i potpuno nepostojanje obrazloženja, odgovarajućim obrazloženjem pruženim u stadiju odgovora na žalbu, pa čak i dodatnim pojašnjenjima danima tijekom postupka (vidjeti u tom smislu presudu od 2. ožujka 2010., Doktor/Vijeće, T-248/08 P, EU:T:2010:57, t. 93. i navedenu sudsku praksu).
- 141 Međutim, u posebnom kontekstu istrage pokrenute na temelju zahtjeva za pomoć podnesenog u skladu s člankom 24. Pravilnika o osoblju, kako bi se utvrdile stvarne činjenice u vezi s uznemiravanjem čijom se žrtvom službenik osjeća, treba uzeti u obzir obvezu institucije da odgovori dužnosniku koji je podnio takav zahtjev takvom brzinom i pažnjom koja se zahtijeva pri rješavanju tako ozbiljne situacije. Stoga u takvom kontekstu obvezu obrazlaganja predviđenu člankom 25. drugim stavkom Pravilnika o osoblju treba usko tumačiti, tako da odluka koja je u tom kontekstu ograničena samo na pružanje početka obrazloženja ne može udovoljiti zahtjevima koje nameće ta odredba, primoravajući tako zainteresiranu osobu da podnese žalbu kako bi dobila obrazloženje odluke kojom joj se nanosi šteta, koje je u skladu sa zahtjevima navedene odredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2013., Tzirani/Komisija, F-46/11, EU:F:2013:115, t. 164. i 165. i navedenu sudsku praksu).
- 142 Ta tvrdnja, međutim, ne može utjecati na mogućnost institucija da u odluci o odbijanju žalbe daju pojašnjenja u vezi s razlozima koje je dalo upravno tijelo ni Općeg suda da prilikom ispitivanja tužbenih razloga kojima se osporava zakonitost odluke uzme u obzir ta pojašnjenja (vidjeti presudu od 11. srpnja 2013., Tzirani/Komisija, F-46/11, EU:F:2013:115, t. 167. i navedenu sudsku praksu).
- 143 Što se tiče obrazloženja prve pobijane odluke, valja istaknuti da u njoj nije izričito razmatrana nijedna od situacija koje je tužitelj naveo u svojem prvom zahtjevu za pomoć, nego se samo upućuje na činjenice opisane u izvješću o istrazi, kojem tužitelj u tom trenutku nije dobio nikakav pristup, te na „informacije kojima [je raspolagala] [direktorica]” a da ih pritom nije detaljno navela. U navedenoj se odluci također spominje postojanje „činjeničnih pogrešaka” u izvješću o istrazi a da ih se pritom ne opisuje, kao i „pitanja” ili „teškoća” u pogledu kojih je načelnik odjela „trebao djelovati”, ponovno ne pojašnjavajući ih. Naposljetku, direktorica navodi, bez pojašnjenja, da je razmatrala „odgovarajuće mjere” koje nisu donesene zbog otkaza načelnika odjela. Direktorica u odluci o odbijanju žalbe nije iznijela nikakvo dodatno obrazloženje u pogledu tih aspekata.
- 144 Iz toga proizlazi da prva pobijana odluka, kako je dopunjena odlukom o odbijanju žalbe, nije obrazložena u određenim ključnim aspektima navedenima u točki 143. ove presude, tako da tužitelj nije mogao osporavati osnovanost tih aspekata.
- 145 U tim okolnostima drugi tužbeni razlog treba prihvatiti, pri čemu se pojašnjenjima koja je ECDC mogao dati pred Općim sudom ne može ispraviti taj nedostatak u obrazloženju.

d) Zaključak o zahtjevu za poništenje prve pobijane odluke

- 146 S obzirom na sva prethodna razmatranja, valja zaključiti da je prva pobijana odluka, kako je dopunjena odlukom o odbijanju žalbe, donesena protivno članku 24. Pravilnika o osoblju, tužiteljevu pravu na saslušanje i obvezi obrazlaganja.

2. Zahtjev za poništenje druge pobijane odluke

- 147 Drugom pobijanom odlukom ECDC je odbio sporni zahtjev za pristup kojim su se željeli ishoditi izvješće o istrazi i svi dokumenti na temelju kojih je direktorica donijela prvu pobijanu odluku, uključujući one na temelju kojih je zaključila da je izvješće o istrazi sadržavalo „nekoliko činjeničnih pogrešaka” (vidjeti točku 29. ove presude).
- 148 U svojem zahtjevu od 30. svibnja 2018. tužitelj je naveo da je, s obzirom na to da mu je prvom pobijanom odlukom nanesena šteta, on trebao imati pristup tim dokumentima, u skladu s člankom 41. Povelje o temeljnim pravima, to više što je 10. travnja 2018. morao podnijeti drugi zahtjev za pomoć zbog ponašanja načelnika odjela koja su se dogodila tijekom i nakon sastavljanja izvješća o istrazi.
- 149 U drugoj pobijanoj odluci direktorica je utvrdila da prva pobijana odluka ne može utjecati na tužiteljev interes jer prvi zahtjev za pomoć nije bio odbijen kao neosnovan. Osim toga, ni drugi zahtjev za pomoć nije mogao opravdati pristup izvješću o istrazi jer u pogledu tog zahtjeva još nije bila donesena nikakva odluka. Direktorica je također navela da je tužitelju bilo omogućeno da iznese svoje stajalište tijekom istrage. Naposljetku je u biti podsjetila na to da se, prema sudskoj praksi koja se odnosi na doseg prava obrane, situacija osobe koja je podnijela zahtjev za pomoć zbog uznemiravanja ne može izjednačiti sa situacijom osobe na koju se odnosi taj zahtjev te da se postupovna prava koja treba priznati potonjoj razlikuju od onih, više ograničenih, kojima je u upravnom postupku raspolagao podnositelj zahtjeva za pomoć. U tom pogledu direktorica je istaknula da je pravo na pristup spisu, koje se temelji na Povelji o temeljnim pravima, bilo odbijeno čak i podnositeljima pritužbe u slučajevima kad je nadležno tijelo zaključilo da ne postoji uznemiravanje.
- 150 U odluci o odbijanju žalbe direktorica je dodala da je tužitelj 12. rujna 2018. mogao izvršiti uvid u verziju izvješća o istrazi koja nije povjerljiva i da je imao pristup svojim osobnim podacima sadržanima u tom izvješću, u skladu s člankom 13. Uredbe br. 45/2001. Direktorica je pojasnila da mu nije bio odobren potpuni pristup navedenom izvješću zbog zaštite povjerljivosti razgovora sa svjedocima i sa samim načelnikom odjela, osjetljive prirode problema i potrebe očuvanja mogućnosti ECDC-a da provede istrage.
- 151 Tužitelj ističe jedan tužbeni razlog protiv druge pobijane odluke, kako je dopunjena odlukom o odbijanju žalbe. Taj se tužbeni razlog temelji na povredi članka 41. stavka 2. točke (b) Povelje o temeljnim pravima. Tijekom rasprave tužitelj je odustao od drugog prigovora koji je bio paušalno istaknuo u tužbi i koji se temeljio na povredi članka 13. Uredbe br. 45/2001.
- 152 U prilog svojem jedinom tužbenom razlogu tužitelj ističe da, suprotno onomu što se navodi u drugoj pobijanoj odluci, prva pobijana odluka jest akt kojim mu se nanosi šteta, što dodatno opravdava potrebu potpunog pristupa izvješću o istrazi. Osim toga, izuzeća predviđena člankom 41. stavkom 2. točkom (b) Povelje o temeljnim pravima i člankom 20. Uredbe br. 45/2001 više se ne mogu primijeniti, s obzirom na to da je istraga završena. Osim toga, tužitelj ističe da su se određeni svjedoci složili da on ima pristup zapisniku s njihovih saslušanja, tako da se ni izuzeće predviđeno u članku 4. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 1049/2001 ne može primijeniti. Osim toga, nije dokazano konkretno i stvarno ugrožavanje zaštićenih interesa. U tim okolnostima, vrlo ograničen pristup izvješću o istrazi koji je tužitelj imao na licu mjesta 12. rujna 2018. ne znači, prema njegovu mišljenju, redoviti pristup koji je u skladu s člankom 41. Povelje o temeljnim pravima. Naposljetku, tužitelj pojašnjava da se ne slaže sa zaključcima iz

odluke Ombudsmana od 6. lipnja 2019., osobito u pogledu analize o zaštiti osobnih podataka. Tužitelj je na raspravi dodao da su iskazi svjedoka već bili anonimni u verziji izvješća o istrazi koje je proslijeđeno direktorici.

- 153 ECDC odgovara da su, s obzirom na to da se prvom pobijanom odlukom ne nanosi šteta, razlozi na kojima se temeljila druga pobijana odluka i dalje valjani. Ističe da članak 41. stavak 2. točka (b) Povelje o temeljnim pravima nalaže poštovanje legitimnih interesa povjerljivosti. Članak 20. Uredbe br. 45/2001 i članak 8. Povelje o temeljnim pravima opravdavaju ograničenja tužiteljeva postupovnog prava u tom pogledu. Osim toga, činjenica da je istraga sada završena ne mijenja interes ni svjedoka ni načelnika odjela. Potonji je, uostalom, dostavio konkretne dokaze prema kojima bi otkrivanje podataka sadržanih u izvješću o istrazi moglo ugroziti njegova prava. Nadalje, ECDC tvrdi da je tužitelj imao mogućnost izvršiti uvid u verziju navedenog izvješća koja nije povjerljiva 12. rujna 2018. Ombudsman je potvrdio da je ECDC pravilno i dostatno obrazložio odbijanje potpunog pristupa tom izvješću. Naposljetku, što se tiče anonimizacije svjedočenja u izvješću o istrazi dostavljenom direktorici, ECDC ističe da ona nije dovoljna jer je zbog veličine ECDC-a i doseg svjedočenja lako prepoznati svjedoke čitajući izvješće.
- 154 Uvodno valja istaknuti da se Ombudsmanova odluka od 6. lipnja 2019. ne odnosi na drugu pobijanu odluku, nego na drugi dopis od 20. lipnja 2018., naveden u točki 32. ove presude. Taj je dopis bio upućen tužitelju kao odgovor na prethodni zahtjev za pristup izvješću o istrazi, u dijelu u kojem se taj zahtjev temeljio na uredbama br. 1049/2001 i 45/2001. Ombudsman je stoga ispitao je li ECDC, s obzirom na te uredbe, pravilno i dostatno obrazložio svoju odluku da odbije potpuni javni pristup izvješću o istrazi kako bi zaštitio privatnost i integritet dotičnih osoba. Ombudsman, dakle, nije ispitao opravdavaju li ti interesi to da se tužitelju odobri samo ograničen pristup izvješću o istrazi u okviru izvršavanja njegova prava na pristup spisu, zajamčenog člankom 41. stavkom 2. točkom (b) Povelje o temeljnim pravima.
- 155 Pravo na dobru upravu utvrđeno je u članku 41. Povelje o temeljnim pravima, koji se nalazi među jamstvima koja pruža pravni poredak Unije u upravnim postupcima (vidjeti presudu od 19. rujna 2018., *Selimovic/Parlament*, T-61/17, neobjavljenu, EU:T:2018:565, t. 67. i navedenu sudsku praksu). Članak 41. stavak 2. točka (b) navedene Povelje propisuje pravo svake osobe na pristup svojem spisu, uz poštovanje opravdanih interesa povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne. To pravo na pristup spisu podrazumijeva da predmetna institucija mora dotičnoj osobi omogućiti da provede ispitivanje svih dokumenata koji se nalaze u istražnom spisu koji mogu biti relevantni za njezinu obranu (vidjeti presudu od 19. rujna 2018., *Selimovic/Parlament*, T-61/17, neobjavljenu, EU:T:2018:565, t. 78. i navedenu sudsku praksu).
- 156 Kao što je to utvrđeno u točki 129. ove presude, prva pobijana odluka predstavlja akt kojim se nanosi šteta tužitelju, suprotno onomu što tvrdi ECDC. Stoga valja ispitati opravdavaju li drugi razlozi koje je direktorica navela u drugoj pobijanoj odluci, a čije je obrazloženje dopunjeno odlukom o odbijanju žalbe, odbijanje potpunog ili djelomičnog pristupa traženim dokumentima.
- 157 U odgovoru na mjeru upravljanja postupkom Općeg suda, ECDC je dostavio verziju izvješća o istrazi koja nije povjerljiva, u koju je tužitelj mogao imati uvid na licu mjesta 12. rujna 2018.
- 158 Nakon mjere izvođenja dokaza, ECDC je dostavio i povjerljivu verziju izvješća o istrazi, kojoj je bio odbijen pristup drugom pobijanom odlukom, kao i druge dokumente koje je direktorica uzela u obzir u okviru donošenja prve pobijane odluke. Ti su dokumenti, kao prvo, tužiteljev prvi zahtjev za pomoć, kao drugo, obrazac s dodatnim informacijama koji je tužitelj poslao 14. srpnja 2017., kao treće, poruka elektroničke pošte od 17. siječnja 2018. koju je načelnik odjela uputio

direktorici iznoseći svoje primjedbe na nacrt izvješća o istrazi koji mu je dostavljen, kao četvrto, poruka elektroničke pošte od 27. srpnja 2018. koju je istražitelj uputio direktorici o činjeničnim pogreškama koje sadržava izvješće o istrazi te, kao peto, direktoričin odgovor na tu poruku od 3. kolovoza 2018.

- 159 Što se tiče izvješća o istrazi, iz tumačenja dokumenata koje je ECDC podnio Općem sudu proizlazi da je ono sastavljeno uz poštovanje kriterija iz članka 4. stavka 8. ECDC-ova unutarnjeg provedbenog pravila br. 29, koje se odnosi na provođenje upravnih istraga i stegovnih postupaka. Prema toj odredbi, „[u] izvješću se iznose predmetne činjenice i okolnosti; utvrđuje se jesu li poštovana pravila i postupci koji se primjenjuju na situacije te određuje svaka pojedinačna odgovornost s obzirom na otegotne ili olakotne okolnosti”. Navedenom odredbom također se predviđa da „izvješću treba priložiti kopije svih relevantnih dokumenata i zapisnika o razgovorima”. U skladu s tim uputama, izvješće je podijeljeno u sedam odjeljaka koji nisu numerirani.
- 160 U odgovoru na pitanje koje je Opći sud postavio na raspravi, ECDC je pojasnio da su osobni podaci sadržani u izvješću o istrazi koji su tužitelju dostavljeni drugim dopisom od 20. lipnja 2018. na temelju članka 13. Uredbe br. 45/2001 (vidjeti točku 32. ove presude) samo prigovori koje je tužitelj sam postavio u okviru prvog zahtjeva za pomoć.
- 161 Iz verzije nepovjerljivog izvješća o istrazi koje je ECDC dostavio i njegovih pojašnjenja proizlazi da je tužitelj imao pristup samo dijelovima tog izvješća koji podsjećaju na njegove vlastite prigovore i na one koji sadržavaju opća razmatranja o primjenjivim pravnim odredbama i načinu na koji je istraga provedena. S druge strane, najveći dio navedenog izvješća u potpunosti je skriven. Konkretno, tužitelj nije imao pristup posljednjima trima odjeljcima, koji uključuju, prije svega, opis činjenica navedenih u zahtjevima za pomoć koje su podnijeli tužitelj i drugi član osoblja ECDC-a, također s obzirom na pribavljene iskaze svjedoka, uključujući izjave načelnika odjela (peti odjeljak), zatim pojedinačne zaključke istražitelja u vezi sa svakim zahtjevom za pomoć (šesti odjeljak) te, naposljetku, opće zaključke o istrazi (sedmi odjeljak).
- 162 Međutim, presuđeno je da je slanje kopije izvješća sastavljenih nakon upravne istrage, prema potrebi i u verziji koja nije povjerljiva, nužno s obzirom na načelo dobre uprave, zajamčeno člankom 41. Povelje o temeljnim pravima, i na dužnost pružanja pomoći, koji podrazumijevaju da nadležno tijelo obavještava zainteresirane osobe o ishodu njihova zahtjeva za pomoć, to više kada, kao u ovom slučaju, izvješće priznaje postojanje uznemiravanja (vidjeti u tom smislu presudu od 3. listopada 2019., DQ i dr./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, t. 109.).
- 163 Međutim, kao što to ističe ECDC, pravo na pristup spisu nije apsolutno. Članak 41. stavak 2. točka (b) Povelje o temeljnim pravima jamči to pravo pod dvama uvjetima. S jedne strane, pravo na pristup osobe obuhvaća samo „spis koji se na nju odnosi”. S druge strane, pristup se mora osigurati uz poštovanje „legitimnih interesa povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne”.
- 164 Što se tiče posljedica, u ovom slučaju, prvog uvjeta, valja utvrditi da se izvješće o istrazi odnosi ne samo na prvi tužiteljev zahtjev za pomoć nego i na zahtjev za pomoć drugog podnositelja. Osim toga, istražitelj se u šestom i sedmom odjeljku svojeg izvješća također pozvao na osobnu situaciju drugih članova osoblja ECDC-a, u vezi s „otegotnim okolnostima”.

- 165 Kad mu je o tome postavljeno pitanje na raspravi, tužitelj nije isključio mogućnost korištenja pravom na pristup dijelovima izvješća o istrazi koji se odnose na situaciju trećih osoba. Međutim, pravo na pristup spisu na koje se poziva na temelju članka 41. stavka 2. točke (b) Povelje o temeljnim pravima jamči pristup samo spisu koji se na njega odnosi.
- 166 Što se tiče drugog uvjeta navedenog u točki 163. ove presude, koji se odnosi na zaštitu legitimnih interesa povjerljivosti, koja je također zajamčena člankom 41. stavkom 2. točkom (b) Povelje o temeljnim pravima, presuđeno je da u kontekstu pritužbe zbog uznemiravanja treba, osim u slučaju posebnih okolnosti, osigurati povjerljivost iskaza svjedoka koji su prikupljeni, uključujući tijekom parničnog postupka, jer mogućnost eventualnog ukidanja te povjerljivosti u fazi spora može dovesti do sprečavanja neutralnog i objektivnog provođenja istrage uz suradnju bez utvrđenja osoba pozvanih na saslušanje u svojstvu svjedoka (vidjeti presudu od 19. rujna 2018., Selimovic/Parlament, T-61/17, neobjavljenu, EU:T:2018:565, t. 79. i navedenu sudsku praksu).
- 167 Međutim, u ovom slučaju ECDC se nije ograničio samo na prikrivanje dijelova izvješća o istrazi u pogledu iskaza svjedoka, nego je sakrio cijeli sadržaj analize istražitelja, uključujući njegove zaključke o prvom tužiteljevu zahtjevu za pomoć, što se ne može opravdati zaštitom legitimnih interesa povjerljivosti svjedoka i dobrog odvijanja istraga.
- 168 Osim toga, istražitelj je već poduzeo mjere s ciljem osiguravanja anonimnosti svjedoka u izvješću o istrazi. Konkretno, uvijek je osobama koje su pristale biti saslušane pružio mogućnost da potpišu ili odbiju potpisati zapisnik svojeg razgovora. Što se tiče osoba koje ga nisu potpisale, informacije prikupljene od njih nisu korištene u izvješću na način koji bi omogućavao njihovo prepoznavanje. Što se tiče osoba koje su pristale potpisati navedeni zapisnik, njihovo ime, povezano s njihovom izjavom u izvješću o istrazi, zamijenjeno je oznakom. Čak i u slučaju ako se, kako to navodi ECDC, zbog njegove veličine ta tehnika anonimizacije nije smatrala dovoljnom za zaštitu njihova identiteta, mogla se predvidjeti mogućnost otkrivanja biti njihova svjedočenja u obliku sažetka ili skrivanje određenih dijelova sadržaja svjedočenja (vidjeti u tom smislu presudu od 25. lipnja 2020., HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, t. 66. i navedenu sudsku praksu). Međutim, ECDC nije razmatrao nijednu od tih tehnika.
- 169 Što se tiče ostalih dokumenata iz točke 158. ove presude, kojima je pristup također bio odbijen drugom pobijanom odlukom, valja istaknuti da je sam tužitelj sastavio prvi zahtjev za pomoć i obrazac s dodatnim informacijama. Što se tiče poruke elektroničke pošte koju je načelnik odjela uputio direktorici 17. siječnja 2018., ona je tužitelju trebala proslijediti dijelove te poruke koji nisu povjerljivi, a koji se odnose na činjenice navedene u njegovu prvom zahtjevu za pomoć, uz poštovanje povjerljivosti svjedoka. Naposljetku, što se tiče razmjene poruka elektroničke pošte između direktorice i istražitelja, valja utvrditi da je do nje došlo između 27. srpnja i 3. kolovoza 2018. te je stoga uslijedila nakon donošenja prve pobijane odluke, tako da ona ne ulazi u područje spornog zahtjeva za pristup.
- 170 Iz svega navedenog proizlazi da je jedini tužbeni razlog koji je istaknuo tužitelj djelomično osnovan.
- 171 Stoga valja poništiti drugu pobijanu odluku, kako je dopunjena odlukom o odbijanju žalbe, u dijelu u kojem je njome tužitelju uskraćen pristup dijelovima izvješća o istrazi i poruke elektroničke pošte načelnika odjela od 17. siječnja 2018. koji se odnose na njega, a koji nisu povjerljivi (vidjeti točke 164. i 169. ove presude).

C. Odštetni zahtjevi

- 172 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da naloži ECDC-u plaćanje naknade neimovinske štete koju je pretrpio, koja je *ex æquo et bono* procijenjena na iznos od 40 000 eura.
- 173 U prilog svojem zahtjevu tužitelj ističe da mu je, činjenicom da ECDC nije u potpunosti priznao njegov status žrtve i da nije izrekao stegovnu sankciju protiv načelnika odjela, nanesena neimovinska šteta.
- 174 U tom pogledu tužitelj ističe da je tijekom neprekinutog razdoblja od pet godina bio izložen vrlo visokoj razini napetosti, što je uzrokovalo ozbiljne zdravstvene probleme koji su se očitovali kroz tjeskobu, probleme s krvnim tlakom i gubitak samopouzdanja. Činjenica da je ECDC odlučio, u kontekstu prve pobijane odluke, ne izreći stegovnu sankciju voditelju odjela i da direktorica nije poduzela nikakve zaštitne mjere nakon njegova prvog zahtjeva za pomoć povećala je kod tužitelja osjećaj da načelnik odjela može djelovati potpuno nekažnjeno.
- 175 Šteta je dodatno pogoršana činjenicom da mu je direktorica svim sredstvima pokušala uskratiti pristup ključnim informacijama i dokumentima na temelju kojih je u prvoj pobijanoj odluci odlučila o ishodu njegova prvog zahtjeva za pomoć. Međutim, transparentnost i jasnoća nužni su za pokušaj ponovne uspostave povjerenja u činjenicu da poslodavac stvarno odbija povrede prava dodijeljenih Pravilnikom o osoblju, čak i ako je za te povrede odgovorno upravljačko osoblje.
- 176 Četiri godine koje su prošle između početka postupanja načelnika odjela u odnosu na tužitelja i podnošenja prvog zahtjeva za pomoć razuman su rok, uzimajući u obzir vrijeme potrebno da osoba postane svjesna situacije, njegovu iscrpljenost i istek roka za produljenje njegova ugovora u 2014. Tužitelj dodaje da je u svakom slučaju već osobno i posredstvom odbora osoblja obavijestio upravu o ponašanju načelnika odjela. On nije prestao tražiti pomoć godinama a da pritom nije stvarno saslušan, a još manje shvaćen.
- 177 ECDC tvrdi da je od podnošenja prvog tužiteljeva zahtjeva za pomoć poštovao svoju obvezu postupanja s dužnom pažnjom i načelo dobre uprave, time što je pokrenuo upravnu istragu nakon što je OLAF dao dopuštenje, donio zaštitne mjere, priznao uznemiravanje i prihvatio otkaz načelnika odjela u interesu službe. Tužitelj je u žalbi naveo vrlo visoku razinu stresa i tjeskobe tek 2. srpnja 2018. ECDC tvrdi da bi, da je bio ranije upoznat s činjenicom da se tužitelj osjeća uznemiravano, poduzeo odgovarajuće mjere, kao što je to učinio odmah nakon podnošenja prvog zahtjeva za pomoć. Što se tiče datuma njegova podnošenja, ECDC navodi da nije tvrdio da je za njega nastupila zastara.
- 178 Što se tiče stvarnosti štete, ECDC prigovara da nije dostavljen nijedan dokaz jer liječnička potvrda priložena tužbi, prema njegovu mišljenju, ima vrlo malu informativnu vrijednost.
- 179 Naposljetku, što se tiče uzročne veze između navodne povrede i neimovinske štete, ona također nije dokazana.
- 180 Uvodno valja pojasniti doseg tužiteljeva zahtjeva za naknadu štete.
- 181 Naime, kao što je to navedeno u točki 36. ove presude, on i drugi članovi osoblja ECDC-a podnijeli su 11. listopada 2018. drugi zahtjev za naknadu štete na temelju članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju. U okviru tog zajedničkog zahtjeva tužitelj je zatražio iznos od 356 400 eura zbog imovinske i neimovinske štete koju je pretrpio između 2012. i 2018., u razdoblju tijekom kojeg ECDC

nije osigurao primjereno radno okruženje i kasno je reagirao na ponašanje načelnika odjela. Taj je zahtjev direktorica odbila te je on nakon toga bio predmet žalbe i tužbe pred Općim sudom, registrirane pod brojem T-864/19. Tijekom rasprave tužitelj je pojasnio da je zahtjev za naknadu štete postavljen u okviru ovog predmeta bio različit od onoga o kojem je bila riječ u predmetu T-864/19. Prema tome, valja obustaviti postupak o naknadi štete na koju se tužitelj poziva u tom potonjem zahtjevu.

- 182 Iz tužbe proizlazi da neimovinska šteta na koju se tužitelj poziva u ovom predmetu proizlazi iz prve i druge pobijane odluke. Konkretno, tužitelj tvrdi da je prvom pobijanom odlukom okončana istraga a da pritom nije u potpunosti priznat njegov status žrtve i načelniku odjela zbog njegova otkaza nije izrečena stegovna sankcija. Ta je šteta pogoršana uskraćivanjem pristupa izvješću o istrazi sadržanom u drugoj pobijanoj odluci.
- 183 Slijedom toga, tužitelj zahtijeva naknadu neimovinske štete koja proizlazi iz nezakonitosti iznesenih u okviru trećeg tužbenog razloga istaknutog u potporu zahtjevu za poništenje prve pobijane odluke i jedinog tužbenog razloga istaknutog protiv druge pobijane odluke.
- 184 Kao što to proizlazi iz točaka 116. i 170. ove presude, ti su tužbeni razlozi bili djelomično prihvaćeni. Naime, utvrđeno je, s jedne strane, da ECDC nakon izvješća o istrazi nije u potpunosti utvrdio činjenice i nije obavijestio tužitelja o ishodu njegova prvog zahtjeva za pomoć, protivno članku 24. Pravilnika o osoblju. S druge strane, ograničen pristup izvješću o istrazi koji je dodijeljen tužitelju nije bio u skladu s člankom 41. stavkom 2. točkom (b) Povelje o temeljnim pravima.
- 185 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, poništenje nezakonitog akta može samo po sebi predstavljati primjerenu i načelno dostatnu naknadu za svu nematerijalnu štetu koju je taj akt mogao prouzročiti. Međutim, to ne bi bio slučaj kada bi tužitelj dokazao da je pretrpio nematerijalnu štetu koja se može odvojiti od nezakonitosti na kojoj se temelji poništenje i koja se ne može u potpunosti popraviti tim poništenjem (vidjeti presudu od 13. srpnja 2018., Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, t. 114. i navedenu sudsku praksu).
- 186 Takav je slučaj, kao prvo, kad poništeni akt sadržava izričito negativnu ocjenu tužiteljeve sposobnosti za povredu, kao drugo, kad je počinjena nepravilnost osobito teška i, kao treće, kad poništenje ne bi imalo nikakav koristan učinak, zbog čega ne može samo po sebi predstavljati odgovarajuću i dovoljnu mjeru za popravljivanje neimovinske štete koju je prouzročio pobijani akt (vidjeti presudu od 23. listopada 2012., Strack/Komisija, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, t. 128. i navedenu sudsku praksu).
- 187 Osim toga, prema sudskoj praksi, neimovinska narav navodno pretrpljene štete ne može prebaciti teret dokazivanja o postojanju i opsegu štete, što je tužiteljeva obveza. Naime, odgovornost Unije nastaje samo ako je tužitelj uspio dokazati da je njegova šteta stvarna (vidjeti presudu od 29. travnja 2015., CC/Parlament, T-457/13 P, EU:T:2015:240, t. 49. i navedenu sudsku praksu).
- 188 U ovom slučaju tužitelj nije dokazao postojanje neimovinske štete odvojive od nezakonitosti na kojima se temelji poništenje prve i druge pobijane odluke koja se ne bi mogla u potpunosti popraviti tim poništenjem. Na raspravi je u tom pogledu samo ponovio da načelnik odjela nije bio kažnjen i da su tjeskoba i patnja kojih je bio žrtva i dalje postojale, osobito nakon napora koje je morao poduzeti kako bi dobio pristup onomu što je za njega bilo ključno, odnosno izvješću o istrazi. Tužitelj, međutim, nije naveo razloge zbog kojih se ta šteta ne može popraviti poništenjem prve i druge pobijane odluke.

- 189 S obzirom na prethodno navedeno, zahtjev za naknadu štete zbog neimovinske štete koja proizlazi iz tih odluka treba odbiti.

IV. Troškovi

- 190 U skladu s člankom 134. stavkom 3. Poslovnika, svaka stranka snosi vlastite troškove ako stranke djelomično uspiju u svojim zahtjevima. Međutim, ako se to čini opravdanim u danim okolnostima, Opći sud može odlučiti da, osim vlastitih troškova, jedna stranka snosi i dio troškova druge stranke.
- 191 U ovom slučaju, primjenom te odredbe, valja odlučiti da će, osim vlastitih troškova, ECDC snositi i tri četvrtine tužiteljevih troškova te da će potonji snositi četvrtinu vlastitih troškova.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (sedmo vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Poništava se odluka Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) od 18. svibnja 2018. donesena kao odgovor na zahtjev za pomoć koji je 20. lipnja 2017. podnijela osoba AI.**
- 2. Poništava se odluka ECDC-a od 20. lipnja 2018. u dijelu u kojem se osobi AI odbija pristup dijelovima izvješća o istrazi u vezi s njezinim zahtjevom za pomoć od 20. lipnja 2017. koji nisu povjerljivi i koji se odnose na nju te poruke elektroničke pošte osobe A od 17. siječnja 2018.**
- 3. Poništava se odluka ECDC-a od 26. listopada 2018. o odbijanju žalbe osobe AI od 2. srpnja 2018.**
- 4. Odbija se zahtjev za naknadu štete.**
- 5. ECDC će, uz svoje troškove, snositi i tri četvrtine troškova osobe AI.**
- 6. Osoba AI snosit će četvrtinu vlastitih troškova.**

da Silva Passos

Truchot

Sampol Pucurull

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 14. srpnja 2021.

Potpisi